

Activiteitenplan voor verduurzaming van 35 woningen aan de Eeuwenweg te Almere

Aanvraag van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit

18 april 2024

Verantwoording

Titel	Activiteitenplan voor verduurzaming van 35 woningen aan de Eeuwenweg te Almere
Opdrachtgever	Altera Vastgoed NV
Projectleider	██████████
Auteur	██████████
Tweede lezer	██████████
Uitvoering inspectiewerk	██████████
Kenmerk	R053-1288555RJG-V02-efm-NL
Aantal pagina's	35 (exclusief bijlagen)
Datum	18 april 2024
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vr jgegeven.

Colofon

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Plangebied en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Plangebied	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	7
2.3	Planning van de werkzaamheden	7
3	Resultaten ecologisch onderzoek.....	7
3.1	Quickscan	7
3.2	Soortgericht onderzoek beschermde soorten	8
3.2.1	Methode	8
3.2.2	Resultaten	9
4	Effectbeoordeling en verbodsbepalingen	11
4.1	Effectbeoordeling	11
4.2	Cumulatieve effecten	12
4.3	Verbodsbepalingen	12
5	Maatregelen.....	13
5.1	Huismus	13
5.1.1	Tijdelijke alternatieve nestkasten	13
5.1.2	Permanente alternatieve nestkasten.....	15
5.1.3	Huidige nesten geschikt maken	17
5.2	Gewone dwergvleermuis.....	18
5.2.1	Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen.....	18
5.2.2	Permanente alternatieve verblijfplaatsen	21
5.2.3	Huidige verblijfplaatsen geschikt maken	22
5.3	Planning werkzaamheden	24
5.4	Ecologische begeleiding	25
5.5	Overige mitigerende maatregelen	25
6	Staat van instandhouding	26
6.1	Algemeen	26

6.2	Huismus	26
6.3	Gewone dwergvleermuis.....	30
7	Wettelijk belang en alternatieven	31
7.1	Algemeen	31
7.2	Wettelijk belang.....	31
7.3	Alternatievenafweging.....	33
8	Literatuur	34

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Altera Vastgoed NV is van plan woningen te verduurzamen uit te voeren aan de Eeuwenweg te Almere. Ecoresult heeft de effecten van deze plannen reeds getoetst aan de Wet natuurbescherming in een natuurtoets (Ecoresult, 2023), gevolgd door een nader soortgericht onderzoek door TAUW (2023) om de functie van het plangebied voor aanwezige beschermde soorten te bepalen.

Het project heeft negatieve effecten op door de Omgevingswet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten beschermde soorten, namelijk: huismus en gewone dwergvleermuis. Het is nodig om een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aan te vragen. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode van 1 juli 2024 tot 1 oktober 2026.

Op beschermde flora, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vlinders, vissen, libellen en overige ongewervelden zijn effecten uitgesloten. Voor deze soorten is het nemen van maatregelen en/of het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van een flora en fauna activiteit niet nodig.

Voor broedvogels moet voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole worden uitgevoerd wanneer wordt gewerkt in het broedseizoen. Als tijdens de controle (binnen het broedseizoen) blijkt dat een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone rond het nest bepaald te worden door een ter zake kundige ecoloog. In deze zone mag niet gewerkt worden totdat het nest weer verlaten is. Ten slotte zijn voor alle soorten de algemene maatregelen uit de zorgplicht van toepassing.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, de beoogde ontwikkeling en beschrijft de planning van de werkzaamheden. Hoofdstuk 3 geeft een korte samenvatting van de eerder uitgevoerde ecologische onderzoeken. In hoofdstuk 4 zijn de effectbeoordeling en de verbodsbepalingen van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) behandeld. In hoofdstuk 5 zijn maatregelen voorgesteld om deze effecten zoveel mogelijk te mitigeren en compenseren. Hoofdstuk 6 beschrijft de staat van instandhouding van de soorten. Ten slotte is in hoofdstuk 7 de onderbouwing van het wettelijk belang en de alternatievenafweging uitgewerkt.

2 Plangebied en beoogde ontwikkeling

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het plangebied en de beoogde ontwikkeling. Ook worden de werkzaamheden en de planning daarvan besproken.

2.1 Plangebied

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het plangebied betreft 5 complexen rijtjeshuizen uit het bouwjaar 1999. De woningen zijn gelegen aan de Eeuwenweg en betreffen huisnummers 69 tot en met 137 (uitsluitend de oneven nummers). Adres 69 tot en met 81 vallen binnen kadasterperceel 2825, adres 83 – 95 vallen onder kadasterperceel 2850, adres 97 – 109 vallen onder perceel 2854, adres 111 – 123 onder perceel 2857 en adres 125 – 137 onder perceel 2873. Elke woning heeft twee etages en de buitenmuren zijn opgebouwd uit gele bakstenen. In alle buitenmuren zijn open stootvoegen aanwezig. De gevel van de tweede etage is voorzien van grindstenen betonplaten en bevatten geen kieren of openingen. De aanwezige kozijnen en lekdorpels sluiten goed aan en bevatten geen openingen of kieren.

Aanwezige dakoverstekken zijn met houten panelen afgewerkt. Tussen de houten panelen zijn kieren aanwezig welke toegang kunnen geven tot open ruimtes onder het dak. Over de langzijdjes zijn dakgoten aanwezig welke verzonken zijn in de dak overstekken. De daken zijn voorzien van een zadeldak en afgewerkt met dakpannen met daarop enkele zonnepanelen. Onder de eerste rij dakpannen zijn openingen aanwezig welke toegang geven tot ruimtes onder het dak. Alle kantpannen van het dak sluiten nauw aan en er aanwezig.

Figuur 2.1 Ligging plangebied (globaal begrensd)

2.2 Beoogde ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling betreft het verduurzamen van de woningen. De werkzaamheden omvatten:

- Vervangen beglazing
- Vervangen kozijnen
- Vervangen dak
- Isoleren binnenzijde dak
- Isoleren binnenzijde binnenmuur
- Isoleren spouwmuur
- Isoleren kruipruimte
- Vervangen buitendeur en eventueel kozijn
- Aanbrengen WTW inclusief een extra toevoerkanaal/doorvoer dak
- Plaatsen hybride warmtepomp

Vermoedelijk worden bouwsteigers met steigerdoek rondom de woningen geplaatst om de werkzaamheden aan de woningen uit te kunnen voeren. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de toetsing in dit rapport:

- Kap van bomen en struiken is geen onderdeel van de werkzaamheden
- Werkzaamheden worden uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd

Altera Vastgoed NV is voornemens om de werkzaamheden in 2024 uit te voeren. Een gedetailleerde uitvoeringsplanning is nog niet bekend.

2.3 Planning van de werkzaamheden

De planning van de werkzaamheden is om in 2025 te starten met de werkzaamheden. Omwille van de aangetroffen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en nesten van huismuis is de planning hierop aangepast. Alle onderdelen waarbij mogelijk negatieve effecten op deze soorten ontstaan worden uitgevoerd rekening houdend met kwetsbare periodes en gewinningsperiodes van de soorten. Derhalve is de start van de werkzaamheden in januari 2025 beoogd. De vergunning wordt aangevraagd voor een periode van 2 jaar vanaf juli 2024.

3 Resultaten ecologisch onderzoek

In dit hoofdstuk is kort ingegaan op de aangetroffen beschermde soorten en functies. Ook wordt ingegaan op de te overtreden verbodsbepalingen uit de wet- en regelgeving.

3.1 Quickscan

Voor het project is een natuurtoets uitgevoerd om te bepalen welke potentiële natuurwaarden in het plangebied aanwezig zijn (Ecoresult, 2023). Hieruit kwam naar voren dat effecten op Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en onder de Omgevingswet beschermde houtopstanden zijn uitgesloten. Invloed op onder de Omgevingswet en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten beschermde flora, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden is ook uitgesloten.

De aanwezigheid van en effecten op nestplaatsen en functioneel leefgebied van huismus en verblijfplaatsen en foerageergebied van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis konden niet met zekerheid worden uitgesloten. Om deze reden is een nader soortgericht onderzoek uitgevoerd (TAUW, 2023).

3.2 Soortgericht onderzoek beschermde soorten

3.2.1 Methode

Tijdens het nader soortgericht onderzoek is het plangebied onderzocht op aanwezigheid van nestplaatsen en functioneel leefgebied van huismus en verblijfplaatsen en foerageergebied van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis (TAUW, 2023).

Huismus

De inventarisatie van huismussen richt zich op het waarnemen van een volwassen individu of paar in broedbiotoop, nesten, zang van een mannetje en op gedrag dat een territorium of nest indiceert. Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven onderzoeksinspanning als benoemd in het kennisdocument huismus (BIJ12, 2023). Hiervoor zijn 2 inventarisatiemomenten uitgevoerd in de periode 1 april tot en met 15 mei. Om nestplaatsen en functionele leefgebied in kaart te brengen heeft 1 ervaren ecooloog door het plangebied gelopen en gepost. Het onderzoek heeft overdag plaatsgevonden tussen 2 uur na zonsopkomst en 2 uur voor zonsondergang, bij de juiste weersomstandigheden (droog, weinig wind). Aanwezige nestplaatsen en andere functies van het functionele (onder andere voedselgebied en schuilmogelijkheden) zijn in kaart gebracht. De exacte data en weersomstandigheden zijn opgenomen in tabel 3.1.

Tabel 3.1 Data, focus/doel en weersomstandigheden per veldbezoek

Datum en tijd bezoek	Tijd	Focus/doel	Weersomstandigheden
28-04-2023	08:30-10:30 uur	Nestlocaties	Bewolkt, droog, 8 °C, 2 Bft
11-05-2023	10:50-12:50 uur	Nestlocaties	Bewolkt, droog, 14 °C, 2 Bft

Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuizenprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2021). Dit is gedaan met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme en de frequentie kan worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt daarnaast gebruik gemaakt van opnameapparatuur en speciale software voor het analyseren van vleermuisgeluiden.

Om nestplaatsen en functionele leefgebied in kaart te brengen hebben 5 ervaren ecologen in het voorjaar en 4 ervaren ecologen in het najaar door het plangebied gelopen en gepost. Bij het rondlopen is gekeken naar vleermuisactiviteit en vleermuisgedrag.

In totaal zijn 5 veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei tot en met september. Meerdere veldbezoeken zijn nodig omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen

met bijbehorende foerageergebieden en routes tussen deze plekken. Door de veldbezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. In tabel 3.2 zijn de data en weersomstandigheden van de veldbezoeken weergegeven. Het veldwerk is sterk weersafhankelijk en is alleen bij gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en niet te veel wind.

Tabel 3.2 Data, focus/doel en weersomstandigheden per veldbezoek

Datum en tijd bezoek	Tijd	Focus/doel	Weersomstandigheden
22-05-2023	21:35-00:33 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Half bewolkt, droog, 16 °C, 3 Bft
13-06-2023	02:16-05:16 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Onbewolkt, droog, 14 °C, 2 Bft
28-06-2023	22:05-00:35 uur	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Bewolkt, droog, 20 °C, 2 Bft
20-08-2023	20:54-00:00 uur	Paar- en winterverblijfplaatsen	Onbewolkt, droog, 22 °C, 1 Bft
10-09-2023	20:07-23:07 uur	Paar- en winterverblijfplaatsen	Onbewolkt, droog, 27 °C, 2 Bft

3.2.2 Resultaten

Tijdens het nader onderzoek is onderzoek gedaan naar het voorkomen van nestplaatsen van huismus en verblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens het nader zijn geen verblijfplaatsen van laatvlieger, meervleermuis of ruige dwergvleermuis waargenomen. Kraamverblijfplaatsen van alle soorten vleermuizen in het plangebied zijn ook niet aangetroffen (TAUW, 2023). Effecten op deze verblijfplaatsen zijn daarom uitgesloten.

Aangezien het nader onderzoek is uitgevoerd in 2023 zijn deze gegevens nog representatief en recent genoeg om als onderbouwing te dienen van deze vergunningsaanvraag. Het plangebied is in de tussenliggende periode niet wezenlijk veranderd.

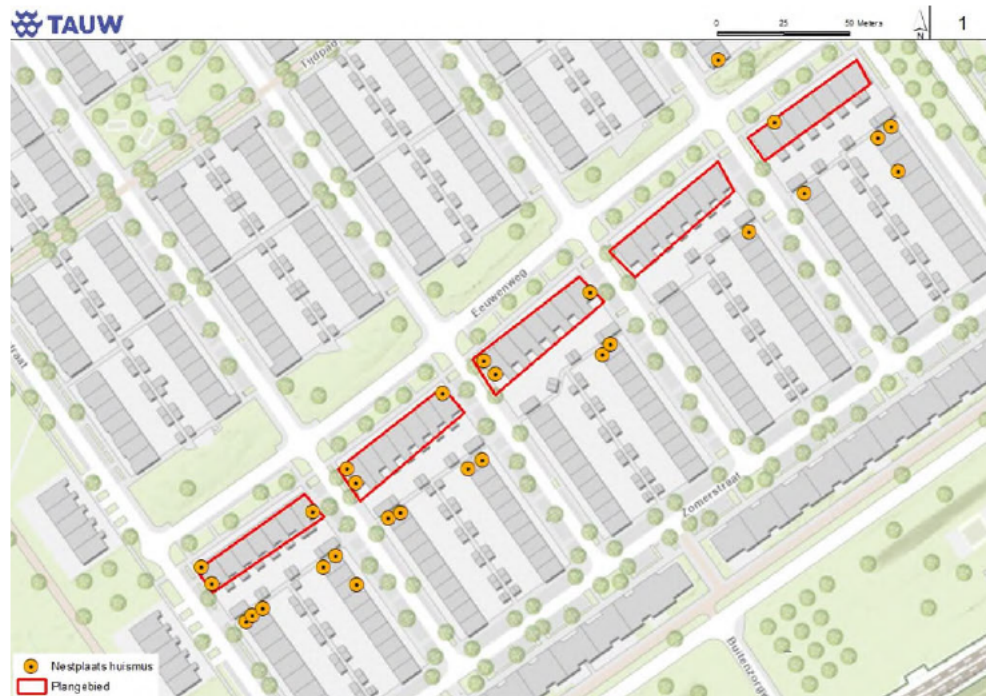
Huisumus

Van huismus zijn verschillende nestplaatsen aangetroffen in woningen binnen het plangebied. In totaal zijn 10 nestplaatsen van huismussen aangetroffen op 7 verschillende adressen:

- **Nr. 79:** 1 nestplaats huismus op rolluikbak net onder de goot aan de noordwestkant aan de noordkant van de woning
- **Nr. 97:** 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot aan de zuidoostkant van de woning
- **Nr. 109:** 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de goot aan de noordwestkant van de woning en 1 nestplaats onder de eerste kantpan aan de zuidwestkant van de woning
- **Nr. 111:** 1 nestplaats boven de dakgoot aan de noordoosthoek van de woning
- **Nr. 123:** 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot in de noordwesthoek van de woning en 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot aan de zuidwesthoek van de woning
- **Nr. 125:** 1 nestplaats onder de eerste dakpan boven de goot in de zuidoosthoek van de woning. De ingang is aanwezig tussen de dakpan en daklijst

- **Nr. 137:** 1 nestplaats aan de noordwestkant van de woning en 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot in de zuidwestkant van de woning. De ingang is tussen de dakpan en de daklijst

Net buiten het plangebied zijn nog eens 18 nestplaatsen van huismus aangetroffen in gevels van woningen in de Junistraat 15 en 17, Julistraat 21, 22 en 24, Augustusstraat 19, Septemberstraat 17, Oktoberstraat 13, 17 en 18 en Novemberstraat 16. Ook is functioneel leefgebied aanwezig in de tuinen van de adressen 79, 97, 109, 111, 123, 125 en 137) en de aangrenzende woningen (nummer 77, 81, 99, 107, 113, 121, 127, 135). De precieze locaties van de aangetroffen nestplaatsen zijn weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3.1 Aangetroffen nestplaatsen van huismus (oranje stippen) in en nabij het plangebied (rood omkaderd)

Gewone dwergvleermuis

Van gewone dwergvleermuis zijn 3 verblijfplaatsen aangetroffen op de volgende adressen:

- Eeuwenweg 69: 1 zomer-, paar- en winterverblijfplaats van 1 gewone dwergvleermuis
- Eeuwenweg 81: 1 zomerverblijfplaats van 1 gewone dwergvleermuis
- Eeuwenweg 95: 1 paar- en winterverblijfplaats van 1 gewone dwergvleermuis

Daarnaast is een paarterritorium van 1 gewone dwergvleermuis aangetroffen rondom de gevels van Eeuwenweg 69 tot en met 95. Ook is buiten het plangebied een foerageergebied van 2 gewone dwergvleermuizen aanwezig rond bomen en groen ter hoogte van Novemberstraat 19 en 21. De aangetroffen verblijfplaatsen zijn weergegeven in figuur 3.2.

Figuur 3.2 Aange troffen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied

4 Effectbeoordeling en verbodsbepalingen

4.1 Effectbeoordeling

Huismus

Uit het onderzoek blijkt dat 10 nestplaatsen van huismus in 7 te verduurzamen woningen aanwezig zijn. Door de geplande werkzaamheden aan de muren en daken worden de aanwezige nestplaatsen naar verwachting beschadigd of vernield, kunnen individuen worden verstoord en gedood en eieren worden vernield. Bovenstaande leidt tot een overtreding van verbodsbepalingen artikel 11.37 lid 1a, 1b en 1d.

Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden blijft de functionele leefomgeving in de voor- en achtertuinen behorend bij de 10 nestplaatsen en de aangrenzende woningen (nummer 77, 81, 99, 107, 113, 121, 127, 135) geschikt voor huismus. Na de uitvoering van de werkzaamheden blijft de functionele leefomgeving ook geschikt voor huismus, aangezien de aanwezige bomen en struiken behouden blijven.

Negatieve effecten op de nestplaatsen en de functionele leefomgeving buiten het plangebied zijn uitgesloten, omdat de nestplaatsen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden gelegen zijn.

Gewone dwergvleermuis

Uit het onderzoek is gebleken dat 1 zomerverblijfplaats, 1 zomer-, paar- en winterverblijfplaats en 1 paar- en winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig zijn in gevels van Eeuwenweg 69, 81 en 95. Door het plaatsen van zonnepanelen en aanbrengen van spouwmuurisolatie en dakisolatie worden de aanwezige verblijfplaatsen naar verwachting beschadigd of vernield en kunnen individuen worden gedood of verstoord. Dit is een overtreding van verbodsbepalingen artikel 11.46 lid 1a, 1b en 1d van de Omgevingswet.

De aanwezige vliegroutes en foerageergebieden blijven behouden en worden niet aangetast door de uitvoering van de werkzaamheden. Het verstoren van overvliegende en foeragerende vleermuizen is hierdoor uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen, zoals het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een vergunning voor vliegroutes en foerageergebied is niet nodig.

Overige soorten

Tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met algemene broedvogels. Door te werken buiten het broedseizoen kunnen effecten op de meeste broedvogels worden voorkomen. Wanneer in het broedseizoen wordt gewerkt is het doen van een broedvogelcontrole noodzakelijk.

Het kan voorkomen dat vogels gaan broeden buiten het broedseizoen (maart – juli). Wanneer een broedende vogel wordt aangetroffen dient met een ecooloog te worden overlegd welke maatregelen nodig zijn om verstoring van het nest te voorkomen.

Naast maatregelen voor broedvogels worden maatregelen genomen in het kader van de specifieke zorgplicht als bedoeld in artikel 11.27 Bal (zie paragraaf 4.6).

4.2 Cumulatieve effecten

Het is niet bekend of er in de omgeving van het plangebied ontwikkelingen gaande zijn waarbij effecten zijn te verwachten op huismus of gewone dwergvleermuis. Ook bij Altera zijn dergelijke ontwikkelingen niet bekend. Doordat voor deze beoogde ontwikkeling de nodige maatregelen getroffen worden, is het uitgesloten dat cumulatie met negatieve effecten door andere projecten de kunstige staat van instandhouding van huismus en gewone dwergvleermuis negatief beïnvloedt

4.3 Verbodsbepalingen

In Nederland zijn alle vleermuizen en de verblijfplaatsen van vleermuizen beschermd via de Omgevingswet onder het Besluit activiteiten leefomgeving, artikel 11.46. Dit betreft een nationaal beschermingsregime. Door de beoogde ontwikkeling verdwijnen verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen. Het vernietigen van verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen is een verboden handeling zoals bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving, artikel 11.46 lid 1b en 1d (zie tabel 4.1).

De (nesten van) huismus zijn wettelijk beschermd via de Omgevingswet onder het Besluit activiteiten leefomgeving, artikel 11.37. Dit betreft een Europees beschermingsregime. Door de beoogde ontwikkeling verdwijnen nesten en geschikte nestlocaties van huismus. Vernielen van nesten en aantasten van geschikte locaties van huismus is een verboden handeling zoals bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving artikel 11.37 lid a, b en d (zie tabel 4.1).

Tabel 4.1 Aangetroffen soorten en artikelen aanvraag omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit

Aangetroffen soort	Vergunning	Artikel
Huismus	10 nestplaatsen onder kantpannen, dakgoten en rolluikbakken van de volgende adressen:	<ul style="list-style-type: none"> • Artikel 11.37.1.b: beschadigen of vernielen van nestplaatsen van huismus • Artikel 11.37.1.a en 1.d: verstoren of doden van individuen van huismus • Artikel 11.37.1.b: Vernielen van eieren van huismus
Gewone dwergvleermuis	1 zomerverblijfplaats, 1 zomer-, paar- en winterverblijfplaats en 1 paar- en winterverblijfplaats, elk van 1 gewone dwergvleermuis	<ul style="list-style-type: none"> • Artikel 11.46.1.a en 1.b: Doden of verstoren van individuen van gewone dwergvleermuis • Artikel 11.46.1.d: beschadigen of vernielen van rust- of voortplantingsplaatsen

Door het nemen van maatregelen wordt voorkomen dat huismus en vleermuizen gedood worden tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden.

Samengevat wordt de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (Omgevingswet, artikel 5.1, lid 2g) uitsluitend aangevraagd voor het overtreden van de volgende verbodsbepalingen:

- Besluit activiteiten leefomgeving, artikel 11.46, lid 1b en 1d (vleermuizen)
- Besluit activiteiten leefomgeving, artikel 11.37, lid 1a, 1b, en 1d (huismus)

5 Maatregelen

In dit hoofdstuk worden de maatregelen besproken die genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten tot een minimum te beperken.

5.1 Huismus

5.1.1 Tijdelijke alternatieve nestkasten

Aantal en type kast

Er zijn 10 nestplaatsen van huismussen aangetroffen onder daken van Eeuwenweg 79, 97, 109, 111, 123, 125 en 137. Deze nestplaatsen worden mogelijk beschadigd of vernield, individuen van huismus kunnen hierbij worden verstoord en gedood en eieren kunnen worden vernield. Om dit te voorkomen dienen alternatieve nestplaatsen te worden gerealiseerd waar huismussen in kunnen

broeden wanneer de huidige nesten in de bouwfase niet beschikbaar zijn. Voor elke nestplaats die aangetast of verwijderd wordt, worden minimaal 2 nieuwe nestplaatsen aangeboden (BIJ12, 2023). Afwijken van het soort kasten is mogelijk, maar moet altijd in overleg met een ter zake kundige ecoloog gebeuren. Voor huismus dienen voor de 10 aangetroffen nestplaatsen daarom minimaal 20 alternatieve nestplaatsen te worden gerealiseerd. Voor huismus zijn verschillende nestkasten in omloop. Hieronder zijn er enkele weergegeven:

Figuur 5.1 Twee typen nestkasten voor huismus, links een HMTH1 van Unitura, rechts een NK MU 09 van Vivara pro

Locatie

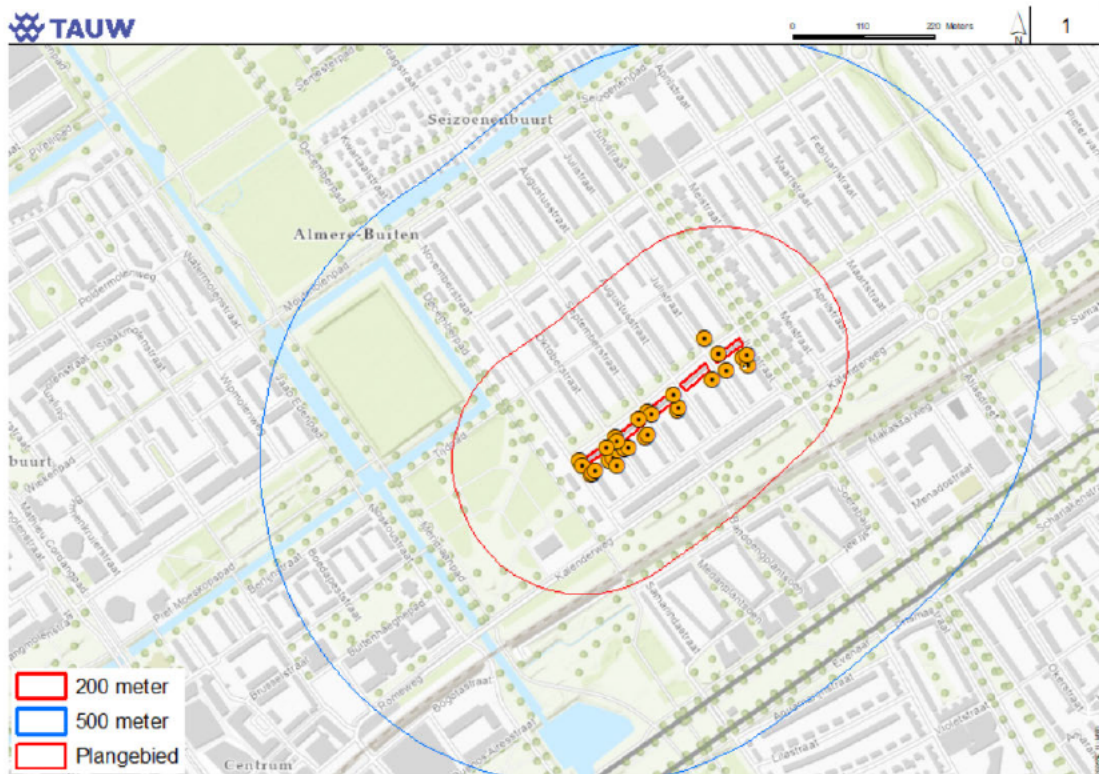
Voor de vervangende nestplaatsen geldt dat er meerdere nestplaatsen bij elkaar aangeboden moeten worden met de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar of de openingen niet naar elkaar toegekeerd. De beste locatie is onder de dakrand van kopgevel van een woning. Als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving, in de regel binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter (zie figuur 5.2; BIJ12, 2023).

Een alternatieve nestplaats moet een nestruijme van minimaal 12,5 x 12,5 x 12,5 cm en een invliegopening met een diameter van 3,4 cm hebben. In het geval van een nestruijme onder een dakpan, kan een hoogte van minimaal 8 centimeter als richtlijn worden aangehouden tussen de dakplaat en de onderzijde van de dakpan. Om ervoor te zorgen dat nestkasten niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden, heeft de voorkeur een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dakoverstek of iets dergelijks aan te houden (BIJ12, 2023). De geplaatste tijdelijke nestkasten dienen tijdens de werkzaamheden te allen tijde beschikbaar en toegankelijk te zijn voor aanwezige huismussen.

In de directe omgeving van de nieuwe nestplaats moet continu voldoende dekking aanwezig zijn (daarbij is van het opgaande groen een hoogte van 2 á 3 meter gewenst voor voldoende effectiviteit, zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter), voldoende geschikt voedsel en potentiële slaappleatsen beschikbaar zijn en voldoende veiligheid zijn tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor adulten of (net uitvliegende) juvenielen (BIJ12, 2023).

Planning

Voor huismus geldt een gewenningsperiode van 3 maanden. De tijdelijke kasten moeten dus 3 maanden hangen voordat de huidige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt kunnen worden. De tijdelijke kasten worden voor 15 mei 2024 geplaatst. Ongeschikt maken van nestplaatsen van huismus mag alleen buiten het broedseizoen plaatsvinden. Na het uitvoeren van de werkzaamheden én buiten het broedseizoen van huismus worden de tijdelijke nestkasten weer verwijderd. In tabel 5.1 is weergegeven wanneer de maatregelen moeten worden uitgevoerd.

Figuur 5.2 Geschikte locaties voor alternatieve nestplaatsen van huismus binnen 200 en 500 meter van het plangebied

5.1.2 Permanente alternatieve nestkasten

Aantal en type kast

Tijdens de werkzaamheden in het plangebied vindt aantasting plaats van 10 nestplaatsen van huismus. Mogelijk verdwijnen deze nestplaatsen zelfs permanent. Het gaat in totaal om 10 nestplaatsen van huismus binnen het plangebied. Om dit te voorkomen is het noodzakelijk om alternatieve nestplaatsen te creëren binnen het plangebied. Voor het plaatsen van permanente verblijfplaatsen voor huismus gelden dezelfde eisen als voor het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen voor huismus. Voor permanente nestplaatsen van huismus zijn een aantal verschillende nestkasten in omloop, zoals die van Vivara Pro en Unitura (zie figuur 5.3).

Kenmerk R053-1288555RJG-V02-efm-NL

Locatie

Ook voor de permanente nestplaatsen van huismus geldt een compensatiefactor van 1:2, wat inhoudt dat er 20 nestplaatsen dienen te worden gerealiseerd in en rond het plangebied. Deze nestplaatsen kunnen worden ingebouwd in de zijgevels van de woningen binnen het plangebied, maar kunnen ook geplaatst worden op gevels in de omgeving van het plangebied. ze worden vaak ingebouwd tussen de bakstenen van de muur, en er kunnen meerdere kasten in 1 muur bij elkaar worden geplaatst (zie figuur 5.4).

Planning

De permanente nestplaatsen voor huismus dienen pas tijdens de werkzaamheden te worden ingebouwd. De permanente kasten dienen te worden ingebouwd in januari en februari van het jaar 2025. Op deze wijze zijn tijdens het hierna volgende broedseizoen zowel de tijdelijke als de permanente nestplaatsen functioneel.

Figuur 5.3 Twee typen nestkasten voor gierzwaluw (de voorbeelden zijn van Vivara Pro en Unitura)

Figuur 5.4 Ingebouwde permanente nestplaatsen voor huismuis van Unitura (links) en Vivara Pro (rechts). Deze kasten kunnen met meerdere tegelijk in een muur worden ingebouwd. Soms worden ze in combinatie met andere kasten (zoals hierboven met 2 vleermuis- en 5 gierzwaluwkasten) in 1 muur geplaatst (Bron: Zoogdiervereniging)

5.1.3 Huidige nesten ongeschikt maken

Huismussen maken jaarrond gebruik van hun nest. Om te voorkomen dat exemplaren tijdens de werkzaamheden in hun nest aanwezig zijn, moeten voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de broedperiode van huismuis invliegopeningen naar geschikte nestlocaties worden afgesloten. Huismuis kan in september nog een laatste legsel hebben. Voor late broedsels tot in september kan eventueel een inspectie plaatsvinden. Het afdichten van potentiële verblijfplaatsen dient uitgevoerd te worden in september, wat ook buiten het broedseizoen is van andere vogelsoorten én buiten de winterperiode van gewone dwergvleermuis. Daarnaast dient het afdichten 1 uur na zonsopkomst tot 1 uur voor zonsondergang met geschikt weer uitgevoerd te worden. Dit kan alleen bij temperaturen boven de 0 °C, omdat huismussen de nestplaatsen als verblijfplaats kunnen gebruiken tijdens vorst. Zo wordt voorkomen dat huismussen ingesloten raken.

Planning

Huismussen verblijven onder daken, waar ze naar binnen kruipen via ruimtes tussen dakpannen en dakgoten. Vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen achter open stootvoegen (in spouwmuuren) en achter kieren en gaten onder dakranden, in muren en onder kozijnen van woningen. De geschikte locaties voor huismussen en vleermuizen verschillen van elkaar waardoor de maatregelen geen raakvlak hebben met verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Voor het ongeschikt maken van nestplaatsen van huismuis hoeft daarom geen rekening te worden gehouden met verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Wel is het belangrijk om rekening te houden met onverwachte vorstperiodes. Indien dit het geval is dienen de weringsmaatregelen uitgesteld te worden.

Het ongeschikt maken voor huismussen dient daarom plaats te vinden in september 2024. Dit is ruim na het broedseizoen van huismus (BIJ12, 2023) en de kans op een vroege vorstperiode is dan nog redelijk klein. Het afdichten wordt uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog. Ruimtes onder dakpannen kunnen ongeschikt gemaakt worden met behulp van weringsborstels of vulschuim (zie figuur 5.5). Deze kunnen geplaatst worden in de dakrand, waardoor de dakrand ontoegankelijk is.

Figuur 5.5 Gebruik van weringsborstels of vulschuim om huismus en vleermuizen te weren onder daken en in kieren en gaten in gevels van woningen (Bron: Unitura)

5.2 Gewone dwergvleermuis

5.2.1 Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

Aantal en type kast

Van 3 gewone dwergvleermuizen zijn 1 zomerverblijfplaats, 1 zomer- en winterverblijfplaats en 1 zomer-, paar- en winterverblijfplaats aangetroffen aan gevels van Eeuwenweg 69, 81 en 95. Elke verblijfplaats wordt gebruikt door 1 gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen kunnen worden aangetast of verdwijnen door de werkzaamheden. Ook kunnen individuen van gewone dwergvleermuis worden verstoord of zelfs gedood tijdens de werkzaamheden. Om dit te voorkomen is het realiseren van tijdelijke verblijfplaatsen noodzakelijk. Dit kan door het ophangen van vleermuiskasten aan de gevels van woningen in de omgeving van de huidige verblijfplaatsen. Voor verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis geldt een compensatiefactor van 1:4, wat betekent dat $3 \times 4 = 12$ alternatieve verblijfplaatsen dienen te worden aangebracht in directe omgeving van het plangebied. Voor het plaatsen van alternatieve verblijfplaatsen zijn verschillende kasten in omloop (zie figuur 5.6; BIJ12, 2017).

Voor de aangetroffen verblijfplaatsen gelden verschillende voorwaarden voor het type vleermuiskast dat gebruikt wordt:

- Zomerverblijfplaats: 4 tijdelijke kasten van 50 centimeter hoog, 20 – 30 centimeter breed en met 1 of 2 compartimenten
- Zomer-, paar- en winterverblijfplaats: 4 tijdelijke kasten van 50 centimeter hoog, 20 – 30 centimeter breed en met 1 of 2 compartimenten. De gewenningsperiode is 6 maanden
- Paar- en winterverblijfplaats: 4 tijdelijke kasten van 50 centimeter hoog, 20 – 30 centimeter breed en met 1 of 2 compartimenten. De gewenningsperiode is 6 maanden

Figuur 5.6 Twee typen tijdelijke vleermuiskasten. Links stenenkast (VKWS02); rechts houtenkast (VKMP06) (Bron: Vivarapro.nl)

Locatie

De vervangende verblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst (zie figuur 5.7) en altijd binnen het leefgebied van de groep. Hoe dicht de vervangende verblijfplaats bij de oorspronkelijke verblijfplaats wordt gerealiseerd, hoe groter de kans is op succes. De alternatieve verblijfplaatsen moeten voor minimaal eenzelfde aantal gewone dwergvleermuizen dezelfde functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke plaats die verdwijnt (BIJ12, 2017).

Figuur 5.7 Geschikte locaties voor alternatieve verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis binnen 100 en 200 meter van het plangebied

In het plangebied is geen massawinterverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen, waardoor deze functie is uitgesloten. Wel zijn de aangetroffen zomerverblijfplaats en zomer- en paarverblijfplaats potentieel geschikt als individuele winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, dit is echter niet met zekerheid vastgesteld. De winterverblijfplaatsen die wel zijn aangetroffen betreffen geen losse winterverblijfplaatsen, maar een zomer- of paarverblijfplaats met een winterfunctie. De eisen voor tijdelijke verblijfplaatsen zijn voor deze verblijfplaatsen gelijk aan zomer- en paarverblijven, waardoor de met de mitigatie van deze verblijfplaatsen tevens de winterfunctie wordt gemitigeerd.

In tabel 5.1 is beschreven welke typen vleermuiskasten geschikt zijn voor de aangetroffen verblijfplaatsen (BIJ12, 2017).

Tabel 5.1 Aantal en type vleermuiskasten

Type verblijfplaats	Type vleermuiskast	Aantal aan te brengen vleermuiskasten
1 zomerverblijfplaats van 1 gewone dwergvleermuis	Kleine platte vleermuiskast	4
1 Paar- en winterverblijfplaats van 1 gewone dwergvleermuis	Kleine platte vleermuiskast	4

Type verblijfplaats	Type vleermuiskast	Aantal aan te brengen vleermuiskasten
1 zomer-, paar- en winterverblijfplaats van 1 gewone dwergvleermuis	Meervoudige (platte) vleermuiskast	4
Totaal aantal te plaatsen kasten:		12

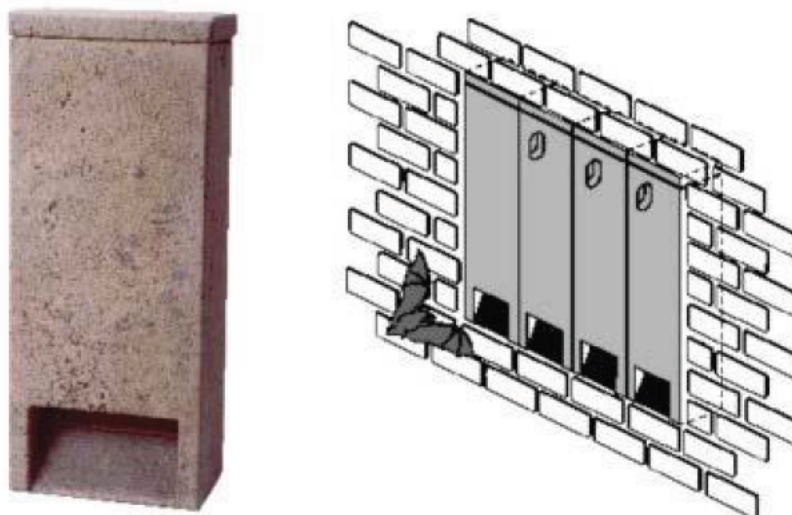
Planning

Gewone dwergvleermuizen hebben een gewenningsperiode van 6 maanden voorafgaand aan het paarseizoen. Het paarseizoen begint op 14 augustus. Dit betekent dat de alternatieve tijdelijke verblijfplaatsen voor 14 februari 2024 dienen te worden gerealiseerd. Wanneer wordt besloten om de tijdelijke kasten niet te gebruiken als permanente verblijfplaatsen en niet te laten hangen aan gevels, mogen deze kasten pas 6 maanden na het plaatsen van de permanente verblijfplaatsen, en binnen het actieve seizoen van vleermuizen, worden verwijderd. Wanneer de permanente kasten worden ingebouwd in januari of februari van 2025 kunnen de tijdelijke kasten nog voor 14 augustus 2025 worden verwijderd (voor de paarperiode van gewone dwergvleermuis).

5.2.2 Permanente alternatieve verblijfplaatsen

Aantal en type vleermuiskast

Bij de renovatie van de woningen worden 12 inbouwkasten aangebracht als permante verblijfplaatsen ter compensatie van de verloren gegane verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Voorbeelden van dergelijke kasten zijn de Schwegler 1FR en 2FR en BNB Box ANS-6 Vleermuiskast. In figuur 5.8 is een impressie van permanente vleermuiskasten voor gewone dwergvleermuis weergegeven (BIJ12, 2017). Afwijken van deze kasten is mogelijk, maar moet altijd in overleg met een ter zake kundige ecooloog gebeuren.

Figuur 5.8 Geschikte inbouwkasten voor gewone dwergvleermuis van (Bron: BIJ12)

Locatie

De vleermuiskasten worden ingebouwd in de muren van de gebouwen met een ruime spreiding qua oriëntatie op windrichtingen en worden vaak bij elkaar geplaatst zodat een variatie in microklimaten ontstaat. De plaatsingsvereisten van de permanente alternatieve verblijfplaatsen is gelijk aan de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen (zie paragraaf 5.2.1). Er dient een spreiding te zijn in de verschillende windrichtingen en de kasten dienen een vrije uitvlieghoogte te hebben van minimaal 3 meter. Daarnaast dient de aan- en afvliegroute vrij te zijn van obstakels zoals bouwstructuren en vegetatie. Aangeraden wordt om de inbouwkasten op dezelfde hoogte te plaatsen als de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. De verblijfplaatsen zijn aangetroffen onder de kantpannen en in de gevels van de woningen ter hoogte van het dak. Dit betekent dat de permanente inbouwkasten op ongeveer 5 meter of hoger ingebouwd moeten worden in de kopgevels van de woningen.

Planning

Permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen mogen pas na het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen worden ingebouwd, en na het uitvoeren van de controlerondes voor vleermuizen. Om deze reden wordt aangeraden om permanente verblijfplaatsen in te bouwen binnen de periode 1 januari – 14 februari 2024. Voor permanente verblijfplaatsen gelden namelijk dezelfde gewenningsperiodes als voor tijdelijke verblijfplaatsen.

Nadat de permanente verblijfplaatsen zijn ingebouwd, moet opnieuw de gewenningsperiode van 6 maanden (in verband met de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen) verstreken zijn voordat de tijdelijke kasten verwijderd kunnen worden. De tijdelijke kasten kunnen daarna pas verwijderd worden als deze door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd en vrijgegeven zijn. Dit betekent dat er geen vleermuizen in de tijdelijke kasten aanwezig zijn wanneer deze worden verwijderd. Als er vleermuizen in de tijdelijke vleermuiskasten aanwezig zijn dienen de tijdelijke kasten ook ongeschikt gemaakt te worden als ze worden verwijderd. Echter hoeven de tijdelijke kasten niet verwijderd te worden.

5.2.3 Huidige verblijfplaatsen ongeschikt maken

Om het doden van vleermuizen te voorkomen, dienen vleermuizen uit de panden geweerd te worden voordat met de renovatie wordt gestart. Op basis van de bouwconstructie van de woningen worden hier exclusion flaps voor toegepast (figuur 5.9). Door het aanbrengen van deze exclusion flaps kunnen de vleermuizen het verblijf wel verlaten, maar is het niet mogelijk om weer terug te keren naar de binnenruimte. Om ervoor te zorgen dat er geen openingen tussen de exclusion flaps en de muur meer zijn waar de vleermuizen langs kunnen kruipen, worden deze openingen door middel van vulschuim gedicht. Ook worden weringsborstels gebruikt om overige openingen te dichten (ook voor huismus, zie figuur 5.2). Gewone dwergvleermuizen kunnen via de exclusion flap niet meer terug kruipen in het gebouw, waardoor ze een verblijfplaats in de nabije omgeving zoeken. Indien er zich een binnenruimte in de muur bevindt, worden de exclusion flaps op maximaal drie meter van elkaar geplaatst. Dit geeft vleermuizen een maximale kruipafstand in de muur van anderhalve meter. Op deze manier kunnen de dieren te allen tijde de opening naar buiten vinden. Om te voorkomen dat de vleermuizen een nieuwe verblijfplaats in de te renoveren

of te slopen gebouwen vinden, moeten alle gebouwen binnen het plangebied op deze wijze ongeschikt gemaakt worden.

Planning

Het ongeschikt maken van de gebouwen dient te worden uitgevoerd in de maand september van 2024. Dit is nadat de gewenningsperiode voor de tijdelijke kasten is geëindigd en voordat de winterperiode van gewone dwergvleermuis is begonnen. In het plangebied broeden op verschillende plaatsen huismussen. Doordat huismussen andere delen van woningen gebruiken als nest- of verblijfplaats dan gewone dwergvleermuis kan worden beargumenteerd dat bij het ongeschikt maken van verblijfplaatsen geen rekening gehouden hoeft te worden met nestplaatsen van huismus. Het ongeschikt maken dient 3 tot 7 dagen voor de start van de werkzaamheden te zijn afgerond.

Na het ongeschikt maken van verblijfplaatsen dient een controle plaats te vinden naar de effectiviteit van de weringsmaatregelen. Deze controle betreft 1 avondbezoek en dient minimaal 1 week na het ongeschikt maken te worden uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, droog, maximaal 5 bft). De controle duurt 1,5 uur vanaf 0,5 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsondergang. Wanneer bij deze controle nog uitvliegende vleermuizen worden waargenomen dient deze controle de volgende dag te worden herhaald, net zo vaak tot er geen uitvliegende vleermuizen meer worden waargenomen.

Omdat de effectiviteit van het ongeschikt maken voor vleermuizen door een controle op in- of uitvliegende dieren in het veld voorafgaand aan de winterperiode gecontroleerd moet worden, adviseren we de gebouwen zo snel mogelijk na het aflopen van het broedseizoen van huismus (en dus medio september) ongeschikt te maken. Dat verkleint de kans dat de controles niet meer kunnen worden uitgevoerd door het onverhoopt eerder ingaan van de winterrust van vleermuizen door invallende kou. Omdat op 15 oktober de winterperiode voor gewone dwergvleermuizen begint en het ongeschikt maken in september wordt uitgevoerd dient de laatste controle vóór 15 oktober 2024 te worden uitgevoerd.

Figuur 5.9 Gebruik van een exclusion flap (EF2 van Unitura) of vulschuim voor het weren van vleermuizen en huismus (Bron: Unitura)

5.3 Planning werkzaamheden

Tabel 5.2 Planning maatregelen voor huismus en gewone dwergvleermuis

2024	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D		
Plaatsen tijdelijke kasten huismus			X	X	X	X	X							
Gewenning huismus							X	X	X	X	X			
Plaatsen tijdelijke kasten gewone dwergvleermuis	X	X	X											
Gewenning gewone dwergvleermuis			X	X	X	X	X	X	X	X				
Broedperiode huismus			X	X	X	X	X	X	X	X				
Winterrust gewone dwergvleermuis	X	X	X	X	X						X	X	X	X
Paarseizoen gewone dwergvleermuis									X	X	X	X		
Ongeschikt maken									X	X				
Controle effectiviteit ongeschikt maken									X	X				
2025	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D		
Plaatsen permanente nest- en verblijfplaatsen	X	X	X											
Uitvoeren renovatie	X	X	X	X	X	X	X							
Broedperiode huismus			X	X	X	X	X	X	X					
Winterrust gewone dwergvleermuis	X	X	X	X	X						X	X	X	X

2024	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Paarseizoen gewone dwergvleermuis									X	X	X	X
Verwijderen tijdelijke vleermuiskasten							X	X				
Verwijderen tijdelijke huismuskasten									X	X		

5.4 Ecologische begeleiding

De werkzaamheden worden onder ecologische begeleiding uitgevoerd. Zo is een ter zake kundige ecooloog aanwezig bij het plaatsen van de alternatieve nest- en verblijfplaatsen en bij het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaatsen. Ook vindt er een ecologische controle plaats van het plangebied voor de start van de werkzaamheden. De ecooloog geeft na de controle de locatie vrij wanneer er geen broedgevallen van huismus of andere vogels aanwezig zijn en geen vleermuizen aanwezig zijn in de gevels.

Van alle momenten dat er ecologische begeleiding plaatsvindt, vindt verslaglegging plaats in een logboek. De verslaglegging bevat tenminste de volgende gegevens:

- Datum en tijdstip
- Namen van de betrokken deskundigen
- Klimatologische omstandigheden (indien van toepassing)
- De uitgevoerde werkzaamheden
- Eventuele bijzonderheden

Het logboek is (digitaal) op locatie aanwezig en kan getoond worden aan bevoegde instanties.

5.5 Overige mitigerende maatregelen

Verlichting in de aanlegfase

Verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst in de aanlegfase dient te allen tijde te worden voorkomen. Vleermuizen zijn vooral 's nachts en in de schemer actief. In de aanlegfase dient uitstraling van kunstmatige verlichting naar de omgeving voorkomen te worden door lampen op voldoende afstand van de werkzaamheden te plaatsen en door de armaturen van de werkzaamheden af te richten.

Algemene broedvogels

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden. Vogels zijn het kwetsbaarst tijdens het broedseizoen (maart – augustus, zie tabel 5.3). Als tijdens de controle blijkt dat een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone rond het nest bepaald te worden door een ter zake kundige ecooloog. In deze zone mag niet gewerkt worden totdat het nest weer verlaten is.

Tabel 5.3 Kwetsbare perioden (groen = niet kwetsbaar, oranje = kwetsbaar, geel = kwetsbaar bij temperaturen onder de 5 °Ct)

Locatie	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Broedvogels	Geel	Geel	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Oranje	Geel	Geel

6 Staat van instandhouding

6.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit het soortgericht onderzoek geïnterpreteerd in samenhang met de ecologie van de soort(en) en de staat van instandhouding op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Het onderzoek betreft uitsluitend de weergave van de situatie binnen en rond het plangebied.

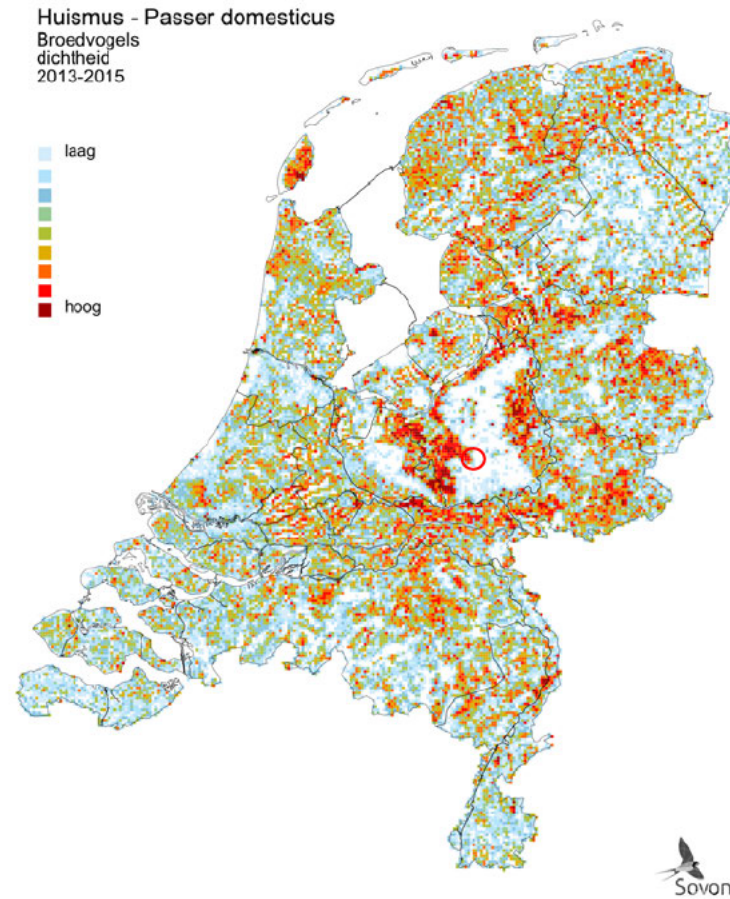
6.2 Huismus

Landelijke populatie

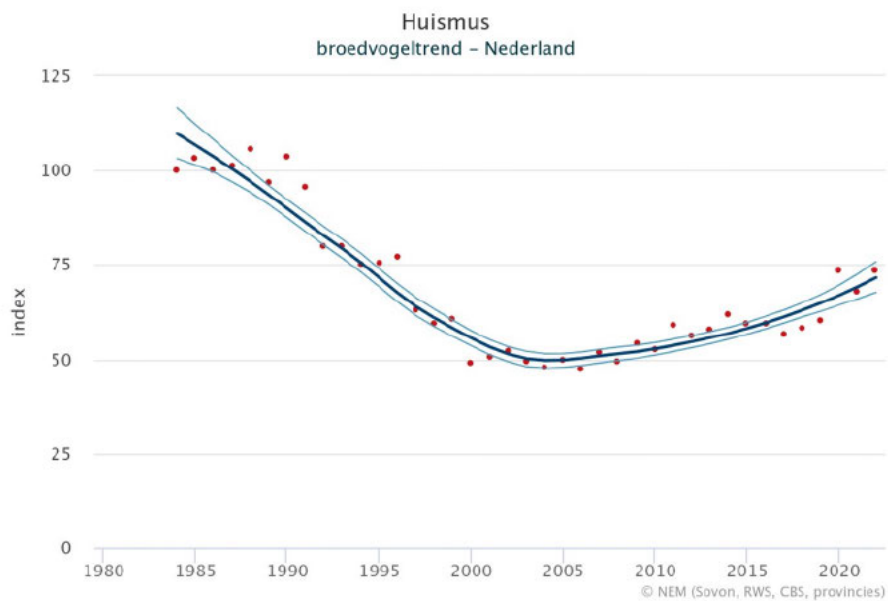
Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia door bijvoorbeeld een afname van kleinschalige landbouw met groot voedselaanbod, veranderde bouw van woningen, dakisolatie en verstenen van de stedelijke omgeving, in aantal vrij hard achteruitgegaan. Begin jaren tachtig van de 20e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. De landelijke populatie wordt geschat op 600.000 tot 1.000.000 individuen.

De landelijke staat van instandhouding in de periode 2006 – 2018 is gecategoriseerd als zeer ongunstig (Sovon, 2021). Huismussen worden nagenoeg overal aangetroffen in Nederland waar geschikt broedgebied aanwezig is (zie figuur 6.1). De soort ontbreekt in gebieden met weinig bebouwing zoals grote delen van de Veluwe, het Lauwersmeergebied en grote delen van de meeste Waddeneilanden (Texel uitgezonderd). De huismus vermijdt bossen en is gebonden aan de aanwezigheid van bebouwing. Hierom is het belangrijk om maatregelen te nemen wanneer door menselijk handelen leefgebied van de soort verloren gaat.

Tijdens het veldbezoek zijn op meerdere plaatsen nabij het plangebied groepen huismussen waargenomen op en onder daken van woningen en in bomen, struiken en ander groen in de wijk. De aan de Eeuwenweg aanwezige huismussen maken deel uit van deze populatie. Als gevolg van de werkzaamheden wordt daarom maar een klein deel van de populatie mogelijk negatief beïnvloed. Daarnaast worden binnen en nabij het plangebied voldoende en bewezen effectieve maatregelen genomen. Hierdoor is een negatief effect op de staat van instandhouding van de landelijke populatie uit te sluiten.

Figuur 6.1 Landelijke verspreiding van huismus (Bron: Sovon). De ligging van het plangebied is met een rode cirkel weergegeven

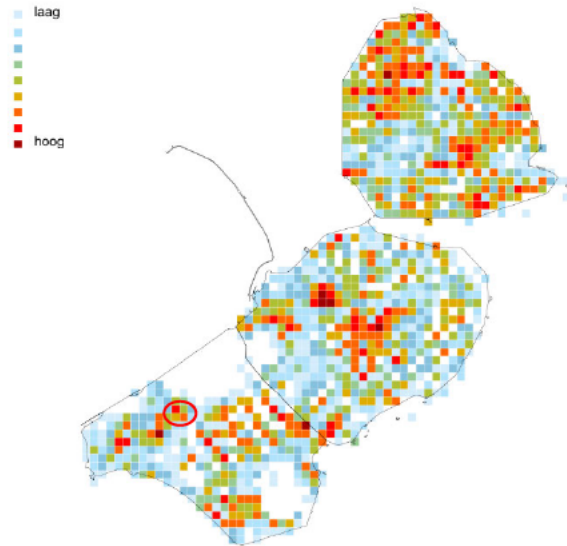
Figuur 6.2 Landelijke broedvogeltrend van huismus

Het trendverloop van huismussen in de provincie Flevoland loopt gelijk met de landelijke trend (Sovon, 2022, zie figuur 6.2 en 6.4). Beide hebben een grote afname gekend en zijn weer bezig aan een opmars. In Flevoland geldt echter dat de aantallen broedende huismussen alleen toenemen op het platteland. In de steden neemt het aantal huismussen nog steeds af (Sovon, 2023). De regionale staat van instandhouding van de huismus is daarom nog steeds ongunstig te noemen. Door treffen van voldoende passende maatregelen en het creëren van geschikt leefgebied voor de huismus kunnen effecten als gevolg van de geplande werkzaamheden op de lokale populatie en de staat van instandhouding uitgesloten worden.

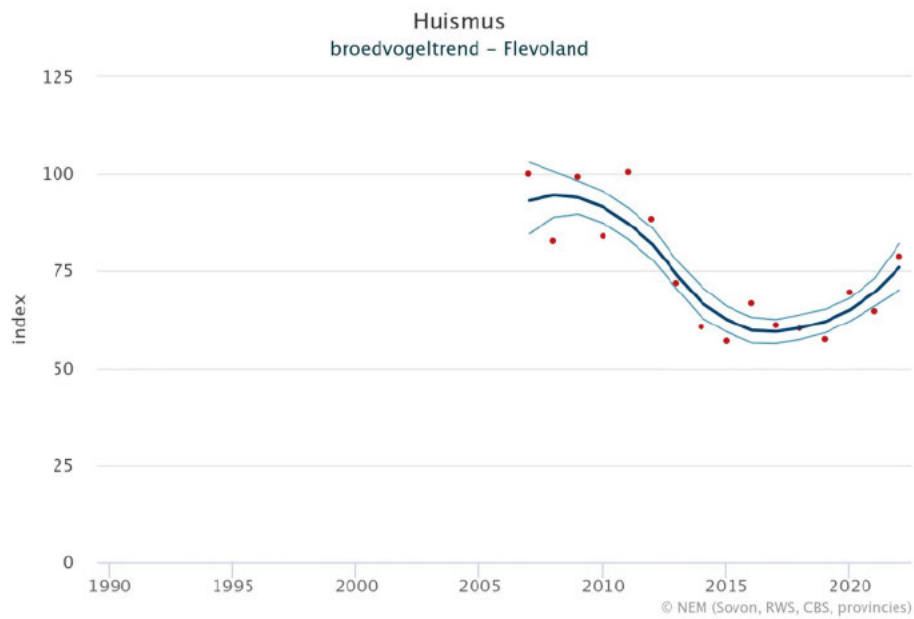
Lokale populatie

De aan de Eeuwenweg aanwezige huismussen maken deel uit van een veel grotere populatie huismussen binnen de gehele Seizoenenbuurt van het stadsdeel Almere - Buiten. Als gevolg van de werkzaamheden wordt daarom maar een klein deel van de lokale populatie mogelijk negatief beïnvloed. Daarnaast worden binnen en nabij het plangebied voldoende en bewezen effectieve maatregelen genomen. Hierdoor is een negatief effect op de staat van instandhouding van de lokale populatie uit te sluiten.

Huismus - *Passer domesticus*
 Broedvogels
 dichtheid
 2013-2015

Figuur 6.3 Regionale verspreiding van huismus binnen de provincie Flevoland (Bron: Sovon). Het plangebied is rood omkaderd

Figuur 6.4 Regionale broedvogeltrend van huismus in Flevoland

Tabel 6.1 Beoordeling staat van instandhouding van huismuis in Nederland (Bron: Sovon)

Beoordeling staat van instandhouding				
Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
Gunstig	Zeer ongunstig	Matig ongunstig	Zeer ongunstig	Zeer ongunstig

6.3 Gewone dwergvleermuis

Landelijke populatie

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland (BIJ12, 2017). Omdat geen duidelijke uitspraken gedaan kunnen worden over de populatietrend van de soort is de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis onbekend. Er is echter geen reden om aan te nemen dat de staat van instandhouding ongunstig is vanwege de wijde verspreiding en grote aantallen (Adams et al., 2019). De soort is namelijk de meest algemene vleermuissoort in Nederland en komt door heel Nederland voor, zie figuur 6.5. Wél is de soort gebonden aan de aanwezigheid van bebouwing. Hierom is het belangrijk om maatregelen te nemen als door menselijk handelen leefgebied van de soort verloren gaat. In het plangebied worden voldoende en bewezen effectieve maatregelen genomen. Hierdoor is een negatief effect op de staat van instandhouding van de landelijke populatie uit te sluiten.

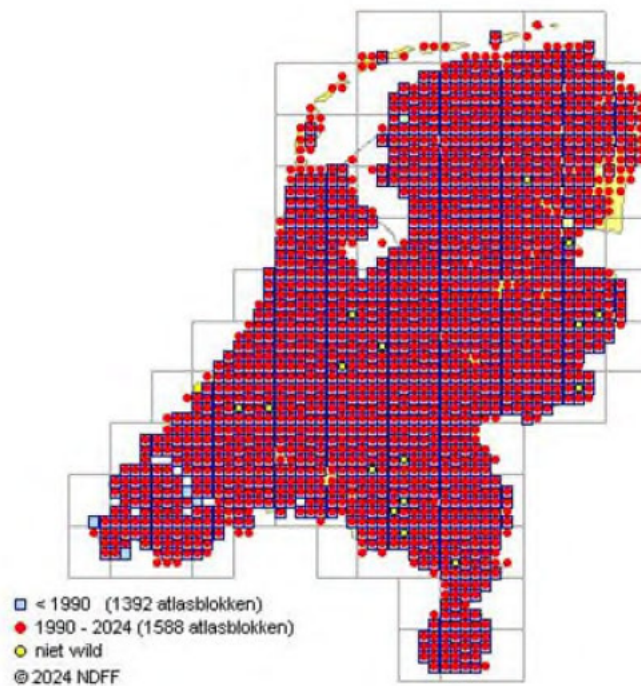
Regionale en lokale populatie

De regionale staat van instandhouding is vergelijkbaar met die van de landelijke staat, dus naar verwachting niet negatief. Ook in de regio is de soort een gewone verschijning en wordt vrijwel overal waargenomen. Ook bij de raadpleging van de NDFF (nationale database flora en fauna) komt de gewone dwergvleermuis lokaal het vaakst naar voren. Tijdens het onderzoek naar vleermuizen in het plangebied, zijn ook buiten het plangebied veel waarnemingen gedaan van de soort hoewel het complete netwerk van de lokale populatie niet in beeld is. Toch wordt er voor regionale en lokale staat van instandhouding aangesloten bij de nationale staat van instandhouding, zijnde: onbekend. Door het bovenstaande is er echter geen reden om aan te nemen dat de regionale en lokale staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis ongunstig is.

In het plangebied zijn 1 zomerverblijfplaats, 1 zomer- en winterverblijfplaats en 1 zomer-, paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Omdat het hier relatief kleine verblijfplaatsen betreft, en geen (grote) voortplantingsplaatsen als massawinterverblijven of grote kraamverblijven kan worden uitgesloten dat het plangebied een essentiële schakel vormt in het leefgebied van gewone dwergvleermuis. Door voldoende maatregelen te nemen blijft de staat van instandhouding van de lokale populatie gewaarborgd.

Tabel 6.2 Beoordeling staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis in Nederland

Beoordeling staat van instandhouding				
Populatie	Verspreiding	Leefgebied	Toekomst	Eindoordeel
Onbekend	Gunstig	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Figuur 6.5 Verspreiding van gewone dwergvleermuis binnen Nederland in de kilometerhokken (Bron: Zoogdiervereniging)

7 Wettelijk belang en alternatieven

7.1 Algemeen

In de voorgaande hoofdstukken is beargumenteerd dat een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig is voor het project omdat dat leidt tot het vernietigen van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en nesten van huismus, het verstoren of doden van individuen van gewone dwergvleermuis en huismus en het vernietigen van eieren van huismus. In dit hoofdstuk wordt aangegeven in het kader van welk wettelijk belang de omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Ook is middels een alternatievenafweging onderbouwd dat er geen alternatief is dat gunstiger uitpakt voor beschermde soorten en waarmee hetzelfde resultaat wordt behaald.

7.2 Wettelijk belang

Gewone dwergvleermuis is strikt beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn. In de Omgevingswet is gewone dwergvleermuis beschermd onder artikel 11.46 Bal. Een omgevingsvergunning voor de verduurzaming van 35 woningen aan de Eeuwenweg te Almere kan worden aangevraagd in het kader van een van de belangen die genoemd worden in artikel 8.74k lid 1 onder b Bkl. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd vanwege het volgende belang:

- In het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere belangrijke redenen in het openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Huismus is beschermd onder de Europese Vogelrichtlijn. In de Omgevingswet is huismus beschermd onder artikel 11.37 Bal. Een omgevingsvergunning voor de verduurzaming van 35 woningen aan de Eeuwenweg te Almere kan worden aangevraagd in het kader van een van de belangen die genoemd worden in artikel 8.74j lid 1 onder b Bkl. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd vanwege het volgende belang:

- In het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere belangrijke redenen in het openbaar belang, ook als het gaat om economisch belang en gunstige effecten op het milieu

Onderbouwing wettelijk belang

De huurwoningen aan de Eeuwenweg liggen in de wijk Seizoenenbuurt binnen het stadsdeel Almere - Buiten van de stad Almere. Deze woningen zijn gebouwd in 1997 en hebben energielabel B. Bij de bouw van de woningen is waterkerende folie aangebracht onder de pannen tussen de goot en de dakrand, terwijl deze eigenlijk in de goot moest worden aangebracht. Doordat de schoorsteen verzakt is, liep het water bij de schoorsteen onder de pannen over de folie heen en bleef 'hangen' tussen de goot en het houtwerk. Het resultaat is een vochtige omgeving met op meerdere plaatsen houtrot. Houtrot wordt veroorzaakt door schimmels en kan wanneer het niet wordt aangepakt naast vochtproblemen zorgen voor afbladderend stucwerk, loslatend behang en schimmelplekken. Naast dat dit er niet mooi uit ziet kan dit ook zorgen voor een steeds onveilig huis. Uiteindelijk kan houtrot ervoor zorgen dat vensters en kozijnen vergaan en zelfs vloeren kunnen instorten. Te veel vocht in huis kan daarnaast ongedierte aantrekken en zorgen voor lichamelijke klachten als allergieën, hoofdpijn, huidirritatie, hoesten, een benauwd gevoel, frequente verkoudheid en ademhalingsproblemen.

Naast onveiligheid en lichamelijke klachten zorgt de aanwezigheid van houtrot daarnaast voor een inefficiënte energiebalans, waarbij veel warmte naar buiten de woning uit gaat en kou naar binnen kan komen. Gerenoveerde woningen zullen een veel betere isolatie hebben. Hiermee draagt het voornemen bij aan de doelstellingen uit het Energie- en klimaatakkoord. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk belang.

Hoewel het realiseren van duurzame woningen binnen dit project alleen het klimaatprobleem niet oplost, draagt het wel bij aan een oplossing. Derhalve wordt het project dus uitgevoerd in het kader van groot openbaar belang. Uit verschillende stukken en verdragen blijkt ook dat het nemen van energetische maatregelen kan leiden tot een verminderde druk op het klimaat. In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland 2050 energieneutraal is.

Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande woningen energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van de CO₂-uitstoot.

Slecht geïsoleerde panden zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Momenteel beschikken de woningen over energielabel B. Veel woningen rondom het plangebied beschikken over energielabel A. Het Bouwbesluit 2012 verplicht gebouweigenaren om hun gebouw per 1 januari 2023 te verduurzamen tot minimaal energielabel C. Hoewel de huidige woningen beschikken over energielabel B en dus al voldoen aan de verplichtingen vanuit het Bouwbesluit 2012 zal het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden leiden tot energie neutralere woningen. Hiermee draagt de herontwikkeling van het plangebied en het realiseren van energiezuinige woningen bij aan de doelstellingen uit het Energie- en klimaatakkoord. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk belang.

7.3 Alternatievenafweging

Een ontwikkeling dient conform het Besluit kwaliteit leefomgeving, artikel 8.74l, lid 1a onderworpen te worden aan een alternatievenoverweging. Deze moet antwoord geven op de vragen of de ontwikkeling op een alternatieve locatie, werkwijze of planning uitgevoerd kan worden, wat gunstiger uitpakt voor beschermde soorten.

Alternatieve locatie

Het is niet mogelijk om de ontwikkeling op een andere locatie uit te voeren. Het project is onderdeel van een de renovatie van een woonwijk in de gemeente Almere. De woningen bevinden zich in een verouderde en energie-inefficiënte staat ten opzichte van de woningen er omheen, waardoor verduurzaming noodzakelijk is. De ontwikkeling is derhalve dermate locatie gebonden, dat een alternatieve locatie niet mogelijk is.

Alternatieve werkwijze

Gelet op de aanwezige beschermde soorten, de huismus en de gewone dwergvleermuis, is er geen gunstigere werkwijze die minder invloed heeft op deze soorten. Een alternatieve werkwijze is dus wel mogelijk, maar zal eveneens negatieve effecten hebben op huismus en gewone dwergvleermuis. Dit activiteitenplan beschrijft hoe middels de gekozen werkwijze zo min mogelijk effecten op de soort optreden. Er is rekening gehouden met mitigerende maatregelen, een periodisering en fasering in de werkzaamheden.

Alternatieve periode

In de werkwijze en planning wordt rekening gehouden met kwetsbare perioden van gewone dwergvleermuis en huismus. Door het treffen van maatregelen zijn te allen tijde voldoende geschikte verblijfplaatsen binnen het leefgebied van de lokale populaties van de soorten aanwezig. Door de werkzaamheden (en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen) uit te voeren buiten de kwetsbare periode van de soorten, worden deze zo veel mogelijk ontzien. Door ruim voor de start van werkzaamheden de huidige verblijfplaatsen ongeschikt te maken is uitgesloten dat gewone dwergvleermuis, laatvlieger en huismus tijdens de werkzaamheden in het gebouw aanwezig zijn. Hiermee wordt invulling gegeven aan de zorgplicht. Er is ten aanzien van de werkwijze en planning geen aanpak die gunstiger uitpakt voor de aanwezige (verblijfplaatsen van) soorten.

8 Literatuur

BIJ12, (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, (2023). Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 2.1, februari 2023.

Adams, A., Bijlsma, R. J., Bos, G., Clerkx, S., Janssen, J., van Kleunen, A., ... & van Aar, M. (2020). Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu.

Boele A., Vergeer J.W., Van Bruggen J., Goffin B., Kavelaars M., Louwe Kooimans J., Koffijberg K., & Van Kleunen A., Schoppers J., Van Turnhout C. & Jansen D. 2023. Broedvogels in Nederland in 2022. Sovon-rapport 2023/40. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vries, M. de, 2023. Quickscan. In het kader van de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening Flevoland. Plangebied: Eeuwenweg 69 – 137, Almere. Kenmerk: ER20230201v01. Ecoresult B.V., Alblisserdam.

TAUW, (2023). Altera Vastgoed NV: Nader onderzoek vleermuizen en huismus Eeuwenweg te Almere. Nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming – Soortenbescherming. TAUW-rapportage met kenmerk: R043-1288555FLR-V01-hme. 27 november 2023.

WUR, 2019. Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019.

Geraadpleegde websites:

NDFD Uitvoerportaal (ndff-ecogrid.nl)

[Huismus | Sovon Vogelonderzoek](#)

[Gewone dwergvleermuis | De Zoogdierverseniging](#)

www.bij12.nl

www.naturetoday.com

Kenmerk R053-1288555RJG-V02-efm-NL

www.sovon.nl

www.unitura.nl

www.vivarapro.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Kenmerk

R053-1288555RJG-V02-efm-NL

Bijlage 1

Natuurtoets

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming
en de Omgevingsverordening Flevoland

Plangebied: Eeuwenweg 69-137, Almere

Opsteller(s): XXXXXXXXXX

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming
en Omgevingsverordening Flevoland

Colofon	
Plangebied	Eeuwenweg 69-137, Almere
Opsteller(s)	[REDACTED]
Datum	6-4-2023
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20230201v01
Aantal pagina's	35
Opdrachtgever	Altera
Contactpersoon	[REDACTED]
Kwaliteitscontrole	
Projectleider	[REDACTED]
Wijze van citeren	[REDACTED] de, 2023 Quickscan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Flevoland. Plangebied: Eeuwenweg 69-137, Almere. Kenmerk: ER20230201v01. Ecoresult B.V., Alblasserdam
Ecoresult B.V. Edisonweg 10- unit 320 2952 AD Alblasserdam 078 75 184 12 info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel	5
1.3	Onderzoeksmethodiek	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Omschrijving plangebied	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Beschrijving	7
2.3	Geplande ingrepen	8
2.3.1	Omschrijving werkzaamheden	8
2.3.2	Methode uitvoering: materieel en werkwijze	8
2.3.3	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	8
2.3.4	(Ontwerp)tekening	8
3	Onderzoekresultaten beschermde gebieden	9
3.1	Wet natuurbescherming	9
3.1.1	Natura 2000	9
3.2	Omgevingsverordening Flevoland	10
3.2.1	Natuurnetwerk Nederland	10
4	Beschermde houtopstanden	12
4.1	Wet natuurbescherming	12
5	Onderzoekresultaten beschermde soorten	13
5.1	Soorten Vogelrichtlijn	13
5.1.1	Bronnenonderzoek	13
5.1.2	Verkennend veldonderzoek	13
5.1.3	Effectbeoordeling en toetsing	15
5.2	Soorten Habitatrichtlijn	17
5.2.1	Bronnenonderzoek	17
5.2.2	Verkennend veldonderzoek	17
5.2.3	Effectbeoordeling en toetsing	18
5.3	Nationaal beschermde soorten	20
5.3.1	Bronnenonderzoek	20
5.3.2	Verkennend veldonderzoek	20
5.3.3	Effectbeoordeling en toetsing	21
5.4	Invasieve exoten	22
6	Vervolgstappen	23
6.1	Algemeen	23
6.2	Beschermde gebieden	23
6.3	Beschermde soorten	23
6.4	Onderzoekperioden	26
6.5	Ontheffing	27

7	Conclusies	28
8	Geraadpleegde bronnen	29
	8.1 Literatuur	29
	8.2 Internet	29
	Bijlage 1 - Foto-impressie plangebied	30
	Bijlage 2 - Toelichting onderzoekskader	33
	Wet natuurbescherming	33
	Bescherming van gebieden	33
	Bescherming van soorten	33
	Bescherming van houtopstanden	34
	Omgevingsverordening Flevoland	35

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Alterna heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Eeuwenweg 69-137, Almere. De aanleiding voor dit verzoek is de voorgenomen verduurzaming binnen het plangebied (zie verder hoofdstuk 2.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient voorliggend ecologisch onderzoek te worden geactualiseerd. De resultaten in voorliggende quickscan zijn drie jaar geldig.

1.2 Doel

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige houtopstanden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb);
- een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciaal landschap, belangrijke weidevogelgebieden). In het kader van de Omgevingsverordening NH2020.

1.3 Onderzoeksmethodiek

De quickscan komt tot stand door middel van een verkennend veldonderzoek en bureaustudie.

- Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 7 december 2022 [REDACTED] ecologisch deskundige¹ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied alsmede een zone rondom het plangebied is – daar waar nodig met hulp van een verrekijker en een zaklamp – onderzocht.
- Ten behoeve van de bureaustudie is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een indruk te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied tot een afstand van 5 kilometer tot het plangebied. De tabellen in hoofdstuk 5 zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF-database van de afgelopen 5 jaar in het weergegeven grid (zie [REDACTED] Figuur 1). Daarnaast zijn indien beschikbaar de gemeentelijke natuurkaarten geraadpleegd. Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

¹ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-of-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

- Voor het onderzoek naar beschermde natuurgebieden en houtopstanden is gebruik gemaakt van de online viewers die de provincie ter beschikking heeft gesteld. Hierdoor zal in deze quickscan altijd een actueel beeld worden weergegeven van gebiedsgrenzen, doelstelling etc.

Figuur 1: Grid waarbinnen NDFF-waarnemingen zijn gezocht. De rode cirkel geeft het plangebied weer. Bron: NDFF uitvoerportaal.

1.4 Leeswijzer

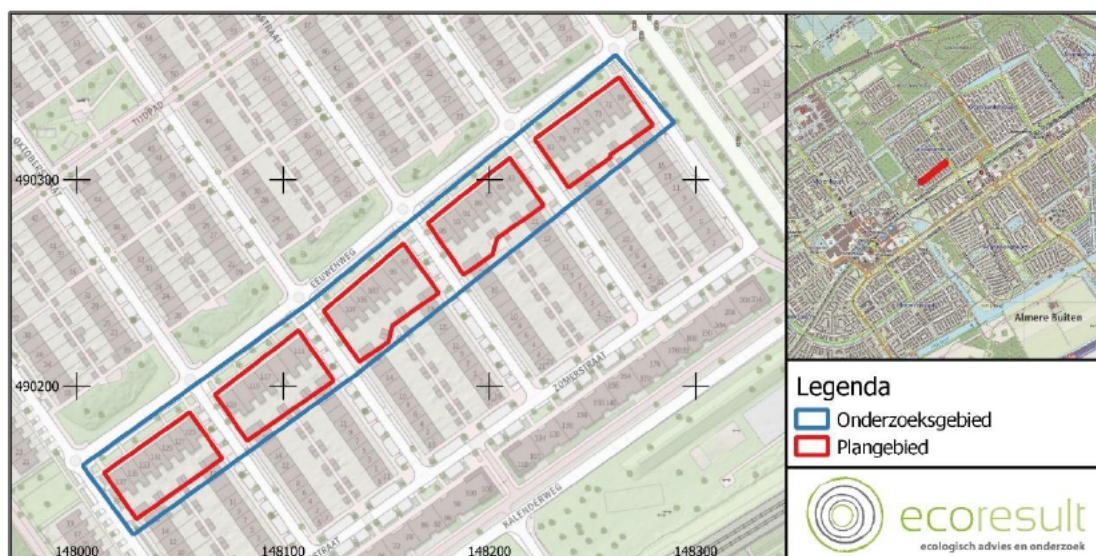
In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten en houtopstanden beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk nader onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek en een beschrijving van het toetsingskader van de verschillende delen van deze quickscan.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied voor deze quickscan omvat vijf complexen met rijtjeshuizen aan de Eeuwenweg 69-137 (oneven), Almere, gemeente Almere, provincie Flevoland (Figuur 2).

Figuur 2: Ligging van plangebied Eeuwenweg 69-137, Almere (rode omlijning) en het onderzochte gebied (blauwe omlijning) voor deze quickscan. Voor regionale ligging van het plangebied, zie kaartinzet rechtsboven. Bron: OpenStreetMap

2.2 Beschrijving

- De complexen met rijtjeshuizen in plangebied stammen uit bouwjaar 1999².
- Er zijn twee etages aanwezig.
- Ten tijde van het verkennend veldonderzoek stond het meest westelijke complex in de stijgers.
- De bebouwing in het plangebied is opgetrokken uit gele bakstenen. In de buitenmuur zijn open stootvoegen aanwezig die mogelijk toegang geven aan een open spouwmuur.
- De gevel van de tweede etage zijn voorzien van grindstenen betonplaten. Deze platen sluiten goed aan en er zijn geen kieren of openingen aanwezig.
- In de buitenschil zijn enkele ramen aanwezig. De kozijnen en lekdorpels sluiten goed aan en er zijn geen openingen aanwezig.
- Op alle gevels zijn dakoverstekken aanwezig. De dakoverstekken zijn afgewerkt met houten panelen. Tussen de houten panelen zijn kieren aanwezig die mogelijk toegang geven aan ruimtes onder het dak.
- Over de langzijdes zijn dakgoten aanwezig die verzonken zijn in de dakoverstekken.
- Vanuit deze dakgoten wordt regenwater via regenpijpen naar beneden afgevoerd.
- Het dak is voorzien van een zadeldak en is afgewerkt met dakpannen.
- Op de daken zijn meerdere zonnepanelen aanwezig.

² <https://bagviewer.kadaster.nl/>

- Er zijn openingen aanwezig onder de eerste rij dakpannen die toegankelijk zijn via de dakgoot. Deze openingen geven toegang aan ruimtes onder het dakvlak.
- Op de kopgevels zijn overstekende kantpannen aanwezig. Deze sluiten nauw aan en er zijn geen brede kieren of openingen aanwezig.
- Groen binnen het plangebied bestaat voornamelijk uit algemene tuinplanten in de voor- en achtertuinen van de woonhuizen. Er staan hier onder andere algemeen tuinplanten zoals laurierkers, klimop en kleine boompjes zoals wilg, conifeer en esdoorn.
- Verharding in het plangebied bestaat voornamelijk uit klinker en tegelbestrating.
- Open water (watergangen, poelen etc.) en vochtige tot natte terreinen (natuurvriendelijke oevers etc.) zijn in het plangebied afwezig.
- Straatverlichting is aanwezig aan de straatzijde van het plangebied door middel van lantaampalen. Verder bestaat verlichting uit plaatselijk gevelverlichting.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

Het plangebied zal verduurzaamd worden. Dit houdt in ieder geval in:

- Vervangen beglazing
- Vervangen kozijnen
- Vervangen dak
- Isoleren binnenzijde dak
- Isoleren binnenzijde binnenmuur
- Isoleren spouwmuur
- Isoleren kruipruimte
- Vervangen buitendeur + evt. kozijn
- Aanbrengen WTW + extra toevoerkanaal/ doorvoer dak
- Plaatsen hybride warmtepomp

2.3.2 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

De exacte invulling is nog niet bekend. Voor voorliggende rapportage wordt uitgegaan van de volgende werkwijze. Rondom het pand zal gebruik gemaakt worden bouwsteigers met steigerdoek om het dak en de spouwmuur te kunnen isoleren.

2.3.3 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Het voornemen is de werkzaamheden in 2023 te starten. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.4 (Ontwerp)tekening

De werkzaamheden betreffen verduurzaming werkzaamheden. Er verandert niets aan het ontwerp van de bebouwing. Een ontwerptekening is niet beschikbaar.

3 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

3.1 Wet natuurbescherming

3.1.1 Natura 2000

3.1.1.1 Algemeen

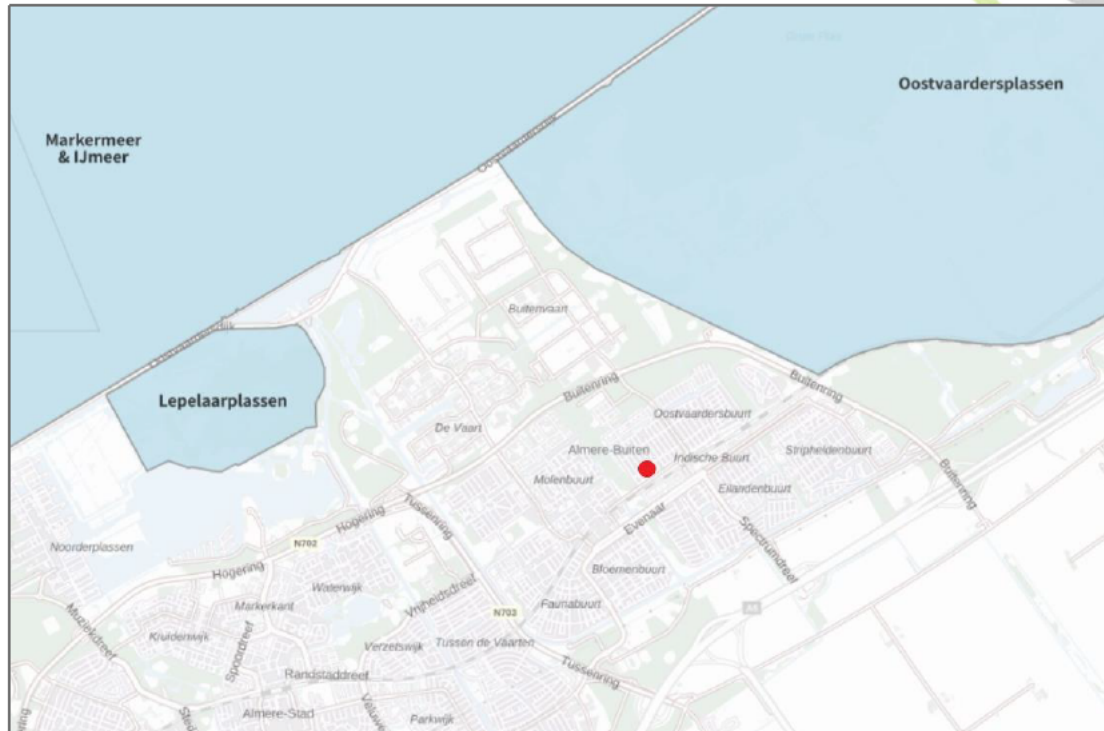
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Oostvaarderplassen op ca. 1,8 kilometer ten noordoosten van het plangebied (zie Figuur 3). Dit gebied heeft geen stikstofgevoelige habitats. Het Naardermeer is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met stikstofgevoelige habitats. Dit gebied bevindt zich op ca. 14,9 kilometer ten zuidwesten van het plangebied³.

3.1.1.2 Stikstof

In de aanlegfase zal er gebruik gemaakt worden van machines die stikstof uitstoten. Ook zal er sprake zijn van bouwverkeer ten bate van dit project. Als gevolg hiervan is stikstofdepositie op nabijgelegen stikstofgevoelige habitats in de omgeving en daarbij behorende negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Een nadere beoordeling van de aanlegfase middels de AERIUS-berekening is derhalve nodig.

Omdat er in dit plangebied sprake is van renovatie zal het gebruik van het plangebied na oplevering niet veranderen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie. Er zal dus geen stikstofdepositie zijn als gevolg van een veranderende gebruiksfase als gevolg van de ontwikkeling. Negatieve effecten van de gebruiksfase op stikstofgevoelige habitats in nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand worden uitgesloten. Een nadere beoordeling van de gebruiksfase middels de AERIUS-berekening is derhalve niet noodzakelijk.

³ Door grote afstand niet op Figuur 3 weergegeven.

Figuur 3: Plangebied Eeuwenweg 69-137, Almere (rode stip) en de nabijgelegen Natura 2000 gebie en Lepelaarplassen, Oostvaardersplassen en Markermeer & IJmeer (blauw) Bron: AERIUS calculator versie 2022

3.1.1.3 Overige verstoringvormen

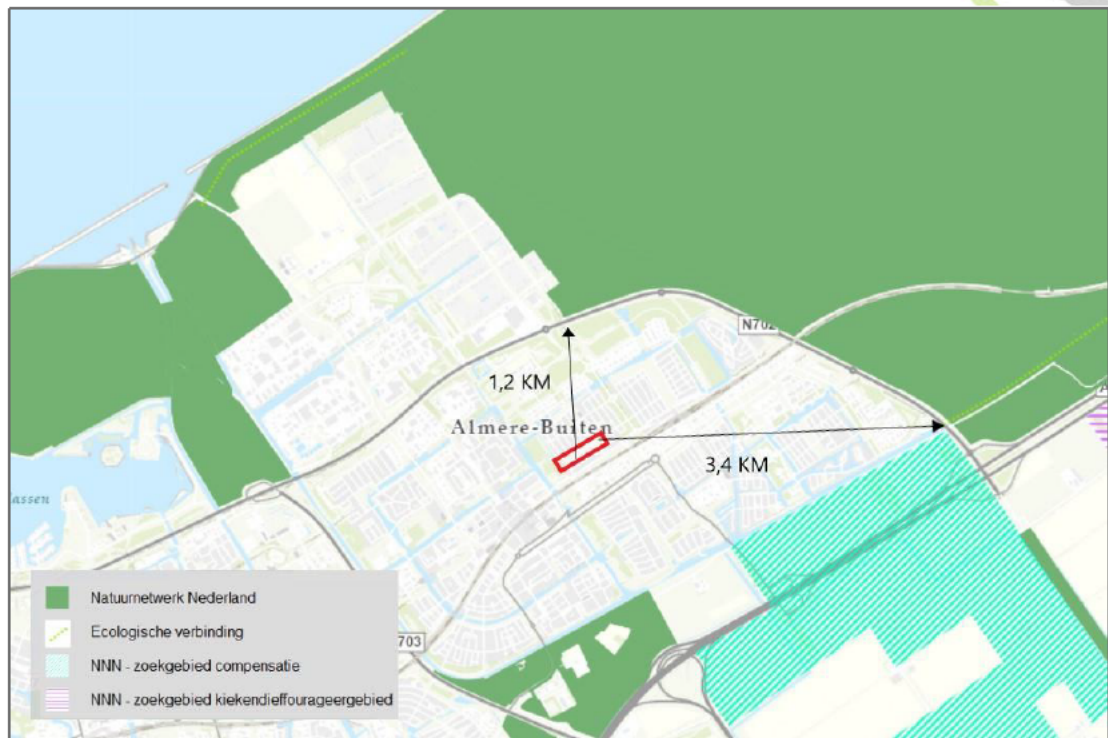
Negatieve effecten als gevolg van andere verstoringvormen dan stikstofdepositie (zoals geluid, trillingen, verlichting, mechanische effecten of menselijke aanwezigheid) zijn uitgesloten wegens de grote afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

3.2 Omgevingsverordening Flevoland

3.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gelegen in Natuurnetwerk Nederland (NNN), zie Figuur 4. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN is het Oostvaardersbos op een afstand van ca. 1,2 km ten noorden van het plangebied. De dichtstbijzijnde ecologische verbindingzone betreft de Lange Vaart ten zuiden van de Oostvaardersplassen op een afstand van ca. 3,4 km ten zuidoosten van het plangebied.

In de provincie Flevoland is een toetsing van externe werking op deze gebied niet noodzakelijk. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Omgevingsverordening Flevoland wordt niet overtreden.

Figuur 4: Ligging plangebied Eeuwenweg 69-137, Almere (rode omlijning) ten opzichte van in de omgeving aanwezige delen van het Natuurmetwerk Nederland en Ecologische verbinding. Bron: <https://www.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=23fe78c756dd46439d4f7da795d4c765> | 06-02-2023

4 Beschermd houtopstanden

4.1 Wet natuurbescherming

Er worden voor deze ontwikkeling geen bomen gekapt. Het onderdeel Houtopstanden van de Wet Natuurbescherming wordt daarom voor deze ontwikkeling niet overtreden.

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 Soorten Vogelrichtlijn

5.1.1 Bronnenonderzoek

5.1.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 1: Waargenomen vogels met jaarrond beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied Eeuwenweg 69-137, Almere. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd op 02-12-2022

Soort	Beschermingscategorie
Boerenzwaluw	Categorie 3
Boomvalk	Categorie 5a
Bosuil	Categorie 4
Buizerd	Categorie 5a
Gierzwaluw	Categorie 2
Havik	Categorie 5a
Huismus	Categorie 2
Kerkuil	Categorie 1
Ooievaar	Categorie 3
Ransuil	Categorie 4
Slechtvalk	Categorie 3
Sperwer	Categorie 5a
Torenvalk	Categorie 3
Wespendief	Categorie 5a
Zeearend	Categorie 5a

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing.

Categorie 3: Nesten van vogels (niet-koloniebroeders), die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Categorie 5a: In beginsel wel jaarrond beschermd, tenzij uit een ecologische beoordeling blijkt dat aantasting niet van invloed is op de lokale Svl van de soort, bijvoorbeeld omdat er voldoende geschikte uitwijkmogelijkheden zijn.

5.1.2 Verkennend veldonderzoek

5.1.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen. Voor huismus zijn mogelijkheden onder de pannendaken van de woonblokken om vaste rust- en verblijfplaatsen te herbergen. Eventuele ruimtes onder het dak zijn toegankelijk via openingen onder de eerste rij dakpannen via de dakgoot. Tijdens het veldbezoek werden veel mussen waargenomen (20+) op en rond de daken verspreid over de woonblokken (zie Figuur 9). Hierbij werd ook gezongen en gekwetterd. Voor gierzwaluw zijn de woonblokken ongeschikt. De kantpannen op de

kopgevels sluiten te nauw aan op de daklijsten. Door de breed overstekende dakoverstekken aan de voor- en achterzijde van de woonblokken is het voor gierzwaluw niet geschikt om aan te vliegen op de openingen onder de eerste rij dakpannen. De omliggende woningen met dakpannen daken zijn ook geschikt voor gierzwaluw en huismus.

Figuur 5: Vrouwje huismus op de rand van het dak van één van de woonblokken aan de Eeuwenweg. Foto: Ecoresult B.V.

Functioneel leefgebied voor huismus is aanwezig binnen en grenzend aan het plangebied. Tijdens het veldbezoek werd in de beplanting van de voor- en achtertuinen binnen het plangebied meerdere huismussen waargenomen. Hierbij werd veel gekwetterd en achter elkaar aan gevlogen. Mogelijk maken de tuinen een onderdeel uit van het essentieel leefgebied van huismus.

Boerenzwaluw wordt niet verwacht in het plangebied. Het plangebied bevindt zich in een sterk urbane omgeving en in de nabij omgeving zijn geen koeienstallen of open water met leem en klei aanwezig waar boerenzwaluwen nestmateriaal kunnen verzamelen of kunnen foerageren. Voor kerkuil herbergt het plangebied geen geschikte broedplaatsen (geen kerkuilnestkasten aanwezig, sterk urbane omgeving). Voor torenvalk en ooievaar zijn geen geschikte plekken in het plangebied aanwezig. Nestpalen en ooievaarsnesten zijn afwezig binnen het plangebied. Voor slechtvalk is het plangebied ongeschikt. De bebouwing is voor deze soort te laag en er bevinden zich in het plangebied geen nestkasten gericht op deze soort.

Binnen de begrenzing van het plangebied zijn geen grote bomen of bosschages aanwezig die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats van vogels met jaarrond beschermde nesten. Daarnaast bevindt het plangebied zich in druk stedelijk gebied. Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn in de bomen direct rondom het plangebied geen nesten waargenomen in bomen. Mede op basis hiervan kan aanwezigheid van soorten als ransuil, boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespindief en zeearend worden uitgesloten.

5.1.2.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten, zoals de spreeuw en eventueel boomkruiper, koolmees en pimpelmees. Er zijn geschikte invliegmogelijkheden onder de daken, maar ook nestkasten aan gevels en schuren voor deze soorten (zogenaamde Categorie 5-soorten). De directe omgeving van het plangebied is geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten zoals ekster.

5.1.2.3 Algemene broedvogels

Het plangebied en directe omgeving zijn geschikt als voortplantingsplaats voor andere algemene broedvogels, zoals merel, roodborst en winterkoning. Algemene vogels kunnen tot broeden komen in bijvoorbeeld de hagen en bomen in de voor- en achtertuinen van het plangebied.

5.1.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.1.3.1 Jaarrond beschermde nesten

Potentieel geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van soorten met jaarrond beschermde nesten in bebouwing zijn in het plangebied aanwezig. Huismus onder de daken van de complexen tot broeden komen. De voor- en achtertuinen binnen het plangebied zijn mogelijk een essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied van huismus. Door de voorgenomen verduurzaming (dakrenovatie) binnen het plangebied kunnen permanente schadelijke effecten optreden op eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en functioneel leefgebied van huismus. Verbodsbepalingen Art. 3.1 lid 2 (zie Tabel 8) van de Wnb kunnen worden overtreden. Nader veldonderzoek naar huismus is nodig om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied in het plangebied aanwezig zijn.

Het plangebied is voor overige soorten met jaarrond beschermde nesten ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk (zie Hoofdstuk 6).

5.1.3.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen vogels met niet-jaarrond beschermde nesten. Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (Categorie 5) zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan en die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen ecologische omstandigheden waardoor Categorie 5-soorten in het plangebied jaarrond beschermd dienen te zijn. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogelsoorten. In de directe omgeving zijn voldoende geschikte structuren die als alternatief gebruikt kunnen worden.

Schadelijke effecten op bezette nesten van Categorie 5-soorten vogels door uitvoering van de werkzaamheden zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 6.

5.1.3.3 Algemene vogels

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied zijn potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord), zie Hoofdstuk 6.

5.2 Soorten Habitatrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

5.2.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 2: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied Eeuwenweg 69-137, Almere Bron: NDDF-uitvoerportaal, geraadpleegd 02-12-2022

Soort	Soortgroep
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Laatvlieger	Zoogdieren - Vleermuizen
Meervleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Rosse vleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Watervleermuis	Zoogdieren - Vleermuizen
Bever	Zoogdieren - Overig
Otter	Zoogdieren - Overig
Rugstreeppad	Amfibieën
Noordzeehouting	Vissen

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Vleermuizen

De bebouwing binnen het plangebied biedt potentie voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De bebouwing in het plangebied bevat meerdere gaten en kieren zoals open stootvoegen, kieren tussen panelen van de dakoverstekken en ruimtes kieren tussen gevels en kantpannen welke toegang geven tot de luchtspouw of de ruimte onder het dak waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De verwachte soorten zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Het plangebied kan voor deze soorten potentieel een functie hebben als zomer-, kraam- en paar- en winterverblijfplaatsen (zie Tabel 4). Het laatste verblijftype (winterverblijfplaats) geldt voor enkele solitaire dieren. Massawinterverblijfplaatsen zijn in het plangebied uitgesloten door beperkte omvang, geringe hoogte en laag temperatuurregulerend vermogen van de bebouwing.

De bebouwing rondom het plangebied is eveneens potentieel geschikt voor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in ruimtes onder dakpannen daken en open stootvoegen die toegang bieden tot de luchtspouw.

De bomen in het plangebied en in de achtertuinen zijn ongeschikt voor boombewonende vleermuizen zoals ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis. De bomen zijn te klein en bevatten geen holten of scheuren welke door deze soorten gebruikt kunnen worden als vaste rust- en verblijfplaats.

Tabel 3: De vleermuissoorten en bijbehorende ecologische functies die verwacht worden binnen het plangebied Eeuwenweg 69-137, Almere.

Soort							Essentiële
Gewone dwergvleermuis	Green	Green	Green	Green	Red	Red	Red
Ruige dwergvleermuis	Green	Red	Green	Green	Red	Red	Red
Laatvlieger	Green	Green	Green	Green	Red	Red	Red
Meervleermuis	Green	Green	Green	Red	Red	Red	Red

Er zijn binnen het plangebied geen structuren (lijnvormige elementen, bijvoorbeeld een bomenrij) aanwezig die onderdeel kunnen zijn van een (essentiële) vliegroute⁴. Grenzend aan de noordzijde van het plangebied is wel een structuur aanwezig in de vorm van bomenrijen langs de Eeuwenweg. Wat betreft foerageergebied zouden vleermuizen gebruik kunnen maken van de tuinen om boven te foerageren.

5.2.2.2 Overige zoogdieren

De aanwezigheid van bever en otter kan op voorhand worden uitgesloten. Oeverzones met voldoende dekking en rust zijn binnen het plangebied niet aanwezig

5.2.2.3 Amfibieën

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van rugstreeppad. Geschikt voortplantingswater en/of zandige ondergrond welke als overwinteringsplaats voor deze soort kan dienen is afwezig binnen het plangebied. Ook is het plangebied vanwege de ligging in stedelijk gebied, met veel doorgaande wegen, onbereikbaar voor rugstreeppad die in de Noorderplassen op ca. 7,2 kilometer ten noordwesten van het plangebied voorkomt.

5.2.2.4 Vissen

Het plangebied is ongeschikt voor Noordzeehouting. Grote rivieren met kiezel- of zandbodems en een goede waterkwaliteit zijn niet aanwezig in het plangebied

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

Aanwezigheid van vleermuizen in gebouwen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis) is binnen het plangebied niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen zomerverblijfplaatsen in de spouw of onder het dak van de complexen hebben. De verduurzamingswerkzaamheden (dak- en spouwmuurisolatie) kunnen invloed hebben op mogelijk

⁴ Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute te veel energie (te ver omvliegen of te onbeschut). Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen.

aanwezige verblijfplaatsen. Mogelijk maakt de bomenrij langs de Eeuwenweg ten noorden van het plangebied onderdeel uit van een potentieel essentieel functioneel leefgebied (vliegroute) van in de omgeving aanwezige vleermuizen. Mogelijk hebben de geplande werkzaamheden ook invloed op deze potentiële vliegroute als er bijvoorbeeld met schijnwerpers gewerkt gaat worden. De verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 8) van de Wnb worden mogelijk overtreden. Nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van vleermuizen is noodzakelijk (zie Hoofdstuk 6).

Het plangebied is voor overige soorten welke beschermd zijn onder de Habitatrichtlijn ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.3 Nationaal beschermde soorten

5.3.1 Bronnenonderzoek

5.3.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Tabel 4: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) in de afgelopen 5 jaar binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied Eeuwenweg 69-137, Almere. Bron: NDFF-uitvoerportaal, geraadpleegd 02-12-2022

Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling	Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling
Boommarter	Zoogdieren	Nee	Veldmuis	Zoogdieren	Ja
Bosmuis	Zoogdieren	Ja	Vos	Zoogdieren	Ja
Bunzing	Zoogdieren	Nee	Wezel	Zoogdieren	Nee
Das	Zoogdieren	Nee	Woelrat	Zoogdieren	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	Ja	Ringslang	Reptielen	Nee
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Bastaardkikker	Amfibieën	Ja
Edelhert	Zoogdieren	Nee	Bruine kikker	Amfibieën	Ja
Eekhoorn	Zoogdieren	Nee	Gewone pad	Amfibieën	Ja
Egel	Zoogdieren	Ja	Kleine watersalamander	Amfibieën	Ja
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Meerkikker	Amfibieën	Ja
Haas	Zoogdieren	Ja	Grote vos	Dagvlinders	Nee
Hermelijn	Zoogdieren	Nee	Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders	Nee
Huisspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Kartuizer anjer	Vaatplanten	Nee
Konijn	Zoogdieren	Ja	Kruiptijm	Vaatplanten	Nee
Ree	Zoogdieren	Ja	Knollathyrus	Vaatplanten	Nee
Rosse woelmuis	Zoogdieren	Ja	Muurbloem	Vaatplanten	Nee
Steenmarter	Zoogdieren	Nee			

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Zoogdieren

Het plangebied en de directe omgeving zijn potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in Flevoland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreft o.a. de egel en verschillende soorten (spits) muizen. Bomen met holten en grote boomnesten zijn afwezig, waardoor aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van boommarter en eekhoorn is uitgesloten. Het plangebied is door het ontbreken van grotere openingen in de gevels ongeschikt voor steenmarter. Ook zijn van deze soort tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen. Van de overige kleine marterachtigen zoals wezel, bunzing en hermelijn worden geen verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied verwacht. Structuurrijke vegetaties, bloemrijke graslanden, takkenrillen, struwelen en vermolmde boomstobben zijn in het plangebied afwezig, en daarmee voor deze dieren essentiële dekkings- en foerageermogelijkheden eveneens.

Voor das is het plangebied ook ongeschikt wegens het ontbreken van kleinschalig akker- en cultuurlandschap Tevens is het plangebied onbereikbaar voor deze soort wegens de afwezigheid van ecopassages of andere verbindingzones. Tevens moeten er weinig tot geen versturende menselijke

effecten aanwezig zijn. Grote hoefdieren zoals edelhert zijn ook niet te verwachten. Grote aaneengesloten bosrijke gebieden met grazige vlaktes zijn niet aanwezig.

5.3.2.2 Amfibieën en reptielen

Het plangebied is enkel geschikt als terrestrisch habitat voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Flevoland een vrijstelling geldt, zoals gewone pad en bruine kikker. Overige beschermde, en niet vrijgestelde amfibieën zijn uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt habitat. Open water wat als voortplantingswater kan dienen is in het plangebied niet aanwezig. Ook is er geen vergraafbare bodem die zou kunnen dienen als overwinteringsplaats.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van ringslang kunnen op voorhand worden uitgesloten. Voor ringslang zijn broedhopen die als voortplantingsplaats kunnen dienen afwezig binnen het plangebied.

5.3.2.3 Dagvlinders

Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor beschermde dagvlinders, zoals grote vos. Deze soort komt voor in vochtige bossen en boomgaarden en is afhankelijk van wilgenbossen als waardplant. De soort heeft een sterk zwervend karakter en waarnemingen rondom het plangebied hebben betrekking op zwervende exemplaren. Het plangebied is ongeschikt voor grote weerschijnvlinder wegens het ontbreken van geschikt habitat. Oudere vochtige loofbossen met boswilg en grauwe wilg, afgewisseld met open vliegplaatsen, zijn niet aanwezig in het plangebied.

5.3.2.4 Vaatplanten

Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Daarnaast zijn geen oude (kalk-)muren – geschikt voor muurbloem of andere muurvegetatie – aanwezig in het plangebied. Door de ligging van het plangebied in sterk urbane omgeving, met sterk gecultiveerde vegetatie zijn geschikte groeiplaatsen voor soorten als kartuizer anjer en kruiptijm in het plangebied daarom niet aanwezig.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Flevoland een vrijstelling geldt, zoals algemene (spits)muizen, egel, gewone pad en bruine kikker. Negatieve effecten op deze soorten zijn niet op voorhand uit te sluiten, maar nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en (spits)muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

Voor overige vrijgestelde en niet-vrijgestelde Nationaal beschermde soorten is het plangebied ongeschikt. Negatieve effecten zijn op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.4 Invasieve exoten

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten vastgesteld in het plangebied. Uitheemse duizendknopen, reuzenberenklauw en/of andere invasieve exoten zijn niet aanwezig.

6 Vervolgstappen

6.1 Algemeen

In voorliggend hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de op basis van de effectbeoordelingen benodigde nader onderzoeken en mogelijk verdere vervolgstappen.

6.2 Beschermde gebieden

In Tabel 5 is in een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde gebieden. Er is aanvullend onderzoek nodig naar mogelijke bijdragen van stikstofdepositie als gevolg van de aanlegfase en gebruiksfase in de vorm van een AERIUS-berekening.

Tabel 5: Tabel met verwachte effecten van de ontwikkeling op beschermde gebieden en de te nemen vervolgstappen.

Type	Afstand tot plangebied	Negatief effect	Nader onderzoek	Mitigerende maatregelen	Ontheffing
Natura 2000	1,8 km	Mogelijk	Ja, AERIUS-berekening	Nader te bepalen	Nader te bepalen
Natuurnetwerk Nederland	1,2 km	Nee	Nee	Nee	Nee
Ecologische verbindingszone	3,4 km	Nee	Nee	Nee	Nee
Beschermde houtopstanden	N.V.T.	Nee	Nee	Nee	Nee

6.3 Beschermde soorten

In Tabel 6 is een overzicht te vinden of en indien van toepassing welke vervolgstappen er genomen dienen te worden met betrekking tot beschermde soorten. Voor voorliggend plan is er nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van huismus en vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis).

Tabel 6: Mogelijk aanwezige beschermde soorten binnen het plangebied, de verwachte functies en te nemen vervolgstappen.

	Soortgroep	Soort		Functie		Nader onderzoek****		(Mitigerende)
Vogelrichtlijn	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats en functioneel leefgebied	Mogelijk	Ja, door middel van 2 bezoeken in de periode 1 april – 15 mei, of 4 bezoeken tussen 20 maart en 20 juni. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 10 dagen.	Mogelijk	Mogelijk
		Overige soorten jaarrond beschermd nest	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Vogels met niet-jaarrond beschermde nesten (Categorie-5)	Diverse (spreeuw)	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Algemene bescherming vogels*
		Algemene vogels	Diverse (merel, roodborst, winterkoning)	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats	Mogelijk	Nee	Nee
Habitatrichtlijn	Vleermuizen (gebouwbewonend)	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis	Ja	Zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en kraamverblijfplaats	Mogelijk	Ja, in de periode 15 mei tot 15 juli door middel van 3 bezoeken en tussen 15 augustus en 15 september middels 2 bezoeken. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen.	Mogelijk	Mogelijk
		Overige	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee
Nationaal beschermd	Niet vrijgesteld	Alle	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee
	Vrijgesteld	Diverse (egel, bruine kikker, gewone pad, (spits)muizen)	Ja	Vaste rust- en verblijfplaats, Essentieel leefgebied	Mogelijk	Nee	Nee	Ja, Zorgplicht**
Invasieve exoten			Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* Algemene bescherming vogels: Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met broedvogels. Schadelijke effecten op in gebruik zijnde nesten van vogels zijn te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen in gebruik zijnde nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk. Bij aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten dienen in samenspraak met een deskundig ecooloog de mogelijkheden bekeken te worden. Eventuele verwijdering van beplanting vindt plaats buiten de broedperiode van de aanwezige soorten (die globaal loopt van 1 maart tot 15 augustus).

** Zorgplicht algemeen: De zorgplicht dient altijd in acht genomen te worden. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Concreet betekent dit dat wanneer wordt vermoed dat door handelingen of nalaten geen nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen mogen worden veroorzaakt. Verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten (voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevraagd) en alle maatregelen te nemen die die negatieve gevolgen kunnen voorkomen beperken of ongedaan te maken. In de praktijk zal dus wanneer men in het werkterrein een egel of gewone pad aantreft, deze buiten het werkterrein geplaatst dient te worden of de kans moet krijgen om op eigen kracht het werkterrein te verlaten.

***De aanpak voor het nader veldonderzoek is conform de eisen die het bevoegd gezag hieraan stelt (Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol 2021).

6.4 Onderzoeksp perioden

In Tabel 7 is een overzicht te vinden van de perioden waarin aanvullend onderzoek mag plaatsvinden. Ook zijn het aantal veldbezoeken aangegeven (in de praktijk kunnen veldbezoeken van verschillende soorten mogelijk gecombineerd worden).

Tabel 7: De onderzoeksp perioden voor het benodigde nader onderzoek. De cijfers in de tabel geven het aantal benodigde bezoeken weer. Samengesteld op basis van het Vleermuisprotocol 2021 en de kennisdocumenten.

Soort			Maart	April	Mei	Juni	Juli					
AERIUS Berekening	[Light Green bar]											
Huismus				2								
Gewone dwergvleermuis						2			2			
Ruige dwergvleermuis						2			2			
Laatvlieger						3			2			
Meervleermuis						2			2			
Berekening/rapportage	[Light Green bar]											
Nestplaats/Essentieel leefgebied	[Orange bar]											
Zomerverblijfplaats	[Yellow bar]											
Zomer-/Kraamverblijfplaats	[Light Green bar]											
Paarverblijfplaats	[Blue bar]											

6.5 Ontheffing

Een ontheffing Wet Natuurbescherming is noodzakelijk in de volgende gevallen

- Indien er een bijdrage in stikstofdepositie wordt vastgesteld
- Wanneer er vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied van huismus gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis aanwezig zijn en deze functies door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien.

De initiatiefnemer dient in het bezit te zijn van een ontheffing Wet Natuurbescherming voordat met versturende werkzaamheden kan worden gestart. Ook dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het plaatsen van tijdelijke voorzieningen.

De doorlooptijd van de stikstofvergunning is op dit moment onbekend. U komt alleen in aanmerking voor een vergunning als uw project voldoet aan 1 of meer voorwaarden⁵:

- Door uw activiteit zal de stikstofdepositie lager zijn of gelijk blijven ten opzichte van de huidige situatie.
- Als uw activiteit zorgt voor een toename van de stikstofdepositie, neemt u ook maatregelen waardoor de stikstofdepositie omlaag gaat. Belangrijk is dat de totale stikstofdepositie uiteindelijk lager is dan in de huidige situatie.
- U maakt gebruik van extern salderen: overhevelen van een toestemming voor stikstofuitstoot van een stoppend bedrijf naar uw project. De toestemming geldt voor maximaal 70% van de stikstofuitstoot van het stoppende bedrijf.
- Uit een ecologische toets blijkt dat de stikstofuitstoot van uw activiteit niet leidt tot aantasting van een Natura 2000-gebied.
- Uw activiteit kent een groot maatschappelijk belang en voldoet aan de ADC-toets:
 - (A) geen alternatieven
 - (D) dwingende noodzaak
 - (C) voldoende compenserende maatregelen

De doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is maximaal 20 weken (maar hier wordt in de praktijk vaak van afgeweken) Een ontheffingsaanvraag wordt op hoofdlijn getoetst aan de volgende criteria:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

⁵ https://www.noord-holland.nl/Loket/Producten_en_Diensten/Producten_op_alfabet/S/Stikstofdepositie_melden

7 Conclusies

In opdracht van Alterna heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Eeuwenweg 69-137, Almere. De aanleiding voor dit verzoek is de voorgenomen verduurzaming binnen het plangebied. Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden.

Uit voorliggende quickscan is gebleken dat:

- Gebiedsbescherming
 - Wet Natuurbescherming
 - Een bijdrage van stikstofdepositie als gevolg van de gebruiksfase van dit project niet op voorhand is uit te sluiten
 - Overige effecten (geluid, trillingen, verlichting, mechanische effecten of menselijke aanwezigheid) op Natura2000 kunnen op voorhand worden uitgesloten
 - Provinciale Verordening Flevoland
 - Effecten op beschermde gebieden onder de Provinciale Verordening Flevoland kunnen op voorhand worden uitgesloten.
 - Houtopstanden
 - Het onderdeel Houtopstanden van de Wet Natuurbescherming wordt voor deze ontwikkeling niet overtreden.
- Beschermde soorten
 - Negatieve effecten zijn op de volgende beschermde soorten en functies niet op voorhand uit te sluiten:
 - Huismus: vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied
 - Vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis): vaste rust- en verblijfplaatsen (zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en kraamverblijfplaats) en/of essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en vliegroute).
 - Negatieve effecten op overige soorten die vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, of die nationaal beschermd zijn kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Aanvullend onderzoek (zie hoofdstuk 6) is noodzakelijk om vast te stellen of deze potentiële natuurwaarden aanwezig zijn binnen het plangebied, en om te bepalen of de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben. Is dit het geval, dan dient mogelijk een ontheffing Wet Natuurbescherming te worden aangevraagd, en dienen er mitigerende maatregelen te worden getroffen.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

Kennisdocumenten soorten

- Anoniem, 2022. Kennisdocument Huismus. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. BIJ12
- Anoniem, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis. BIJ12

Vleermuisprotocol 2021

- Anoniem, 2021. Vleermuisprotocol 2021. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging

8.2 Internet

Beschermde gebieden & soorten

- <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl>
- https://www.noord-holland.nl/Loket/Producten_en_Diensten/Producten_op_alfabet/S/Stikstofdepositie_melden
- <https://www.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=23fe78c756dd46439d4f7da795d4c765>
- <https://www.vlinderstichting.nl/>
- <https://www.ravon.nl/>
- <https://www.zoogdiervereniging.nl/>

Kadastrale Kaarten

- <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/index.html>

Nationale Databank Flora en Fauna

- <https://ndff-ecogrid.nl/>

Natuurwetgeving

- www.rvo.nl

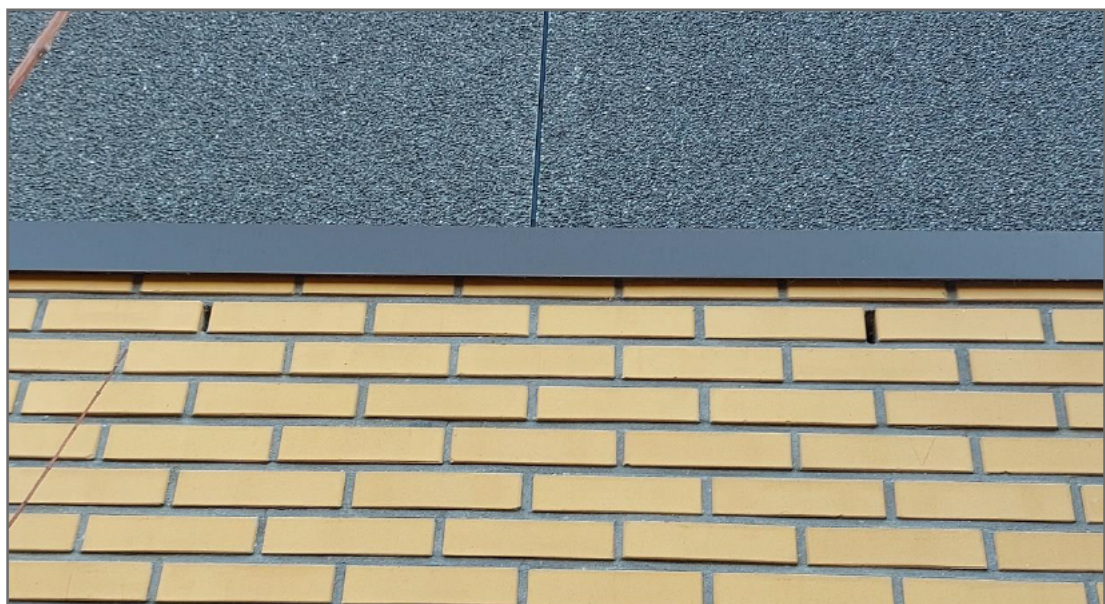
PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

- <http://pdokviewer.pdok.nl>

Bijlage 1 - Foto-impressie plangebied

Ten tijde van het verkennend veldonderzoek stond het meest westelijk complex in de steigers en werd er onderhoud gepleegd aan de dakoverstekken. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

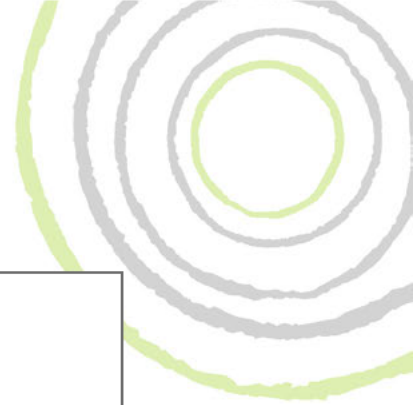
In de gevels zijn open stootvoegen aanwezig die mogelijk toegang geven aan een open spouwmuur waar gebouwbewonende vleermuizen gebruik van kunnen maken. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

Aan de onderzijde van de dakoverstekken zijn kieren aanwezig tussen platen die mogelijk toegang geven naar achterliggende ruimtes die in gebruik kunnen worden genomen door gebouwbewonende vleermuizen. Foto: Ecoresult B.V.

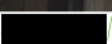

Kopgevel van één van de complexen aan de Eeuwenweg. Foto: Ecoresult B.V.

De nokpannen sluiten goed aan op de dakranden Foto: Ecoresult B.V.

Op de daken zijn meerdere zonnepanelen aanwezig. Foto: Ecoresult B.V.

Bijlage 2 - Toelichting onderzoekskader

Wet natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van beschermde natuurgebieden (Natura 2000) en regelt de soortbescherming. De provincies zijn voor de Wet Natuurbescherming het bevoegd gezag en regelen tevens de vergunning en ontheffingen. De bescherming van de Wet Natuurbescherming is grofweg op te delen in drie categorieën.

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op de Natura 2000-gebieden. De verschillende Natura 2000-gebieden zijn deels aangewezen voor specifieke Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrictlijnsoorten en/of habitattypen. Invloeden (ook van buiten het Natura 2000-gebied) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Daarnaast mag de oppervlakte van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast.

Toetsing stikstofemissies Natura 2000

Sinds 2 november 2022 is de partiële vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voor de gevolgen van stikstofdepositie door bij AMvB aangewezen activiteiten van de bouwsector komen te vervallen. Als gevolg hiervan is de werkwijze van vóór 1 juli 2021 omtrent stikstofdepositie in de gebruiksfase weer actueel geworden. De effecten van stikstofuitstoot, en de daarbij behorende stikstofdepositie dienen daarom weer getoetst te worden aan de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, al dan niet door middel van een AERIUS-berekening. Ook stikstofemissies als gevolg van de gebruiksfase zoals bewoning, gebruik van een utiliteitsgebouw of verkeersaantrekkende werking dienen wel getoetst te worden aan de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, al dan niet door middel van een AERIUS-berekening.

Indien er sprake is van stikstofdeposities (>0,00 mol/ha/jaar) op stikstofgevoelige habitats in Natura2000-gebieden is er sprake van een vergunningsplicht.

Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie Tabel 8). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrictlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als "andere soorten").

Voor de soorten binnen dit beschermingsregime geldt een onderzoeksplicht, en bij negatieve effecten een ontheffingsplicht. De provincies kunnen aangeven of zij soorten uit deze lijst willen vrijstellen van ontheffingsplicht. Naar deze soorten is nader onderzoek of een ontheffing niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen⁶.

⁶ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Tabel 8: De verbodsbepalingen behorende bij de verschillende beschermingsregimes zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze voorwaarden zijn tevens van kracht als het slechts een deel van de houtopstand groter dan 10 are of 20 bomen in een rij betreft. Het onderdeel beschermde houtopstanden heeft geen betrekking op:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen;
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Omgevingsverordening Flevoland

In de provinciale Omgevingsverordening is vastgelegd welke gebieden vanuit Nederlandse wetgeving worden beschermd. Onderdeel van de beschermde gebieden in de Omgevingsverordening is het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Het Natuurnetwerk Nederland betreft een netwerk aan gebieden en verbindingzones die tezamen één geheel vormen en de Nederlandse natuurgebieden verbinden. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Omgevingsverordening Zuid-Holland zijn verwerkt.

Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe wat inhoudt dat ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN niet zijn toegestaan tenzij deze geen schadelijke effecten op de aanwezige (natuur)waarden hebben. Deze waarden zijn vastgelegd als de “wezenlijke kenmerken en waarden” van het NNN. Elke provincie heeft zelf de regie over de invulling van deze kenmerken en waarden. In tegenstelling tot Natura 2000 is toetsing van externe effecten op de aanwezige kenmerken en waarden in de provincie Flevoland niet van toepassing. Provincies zijn vrij dit nader in te vullen.

Naast het NNN kunnen provincies gebieden planologisch beschermen. In de provincie Flevoland betreft dit ecologische verbinding, zoekgebied compensatie, compensatie kiekendiefferageergebied. In sommige provincies zijn deze gebieden vervlochten binnen het kader van het NNN en geldt hiervoor eenzelfde toetsingskader.

Kenmerk

R053-1288555RJG-V02-efm-NL

Bijlage 2

Nader soortgericht onderzoek

Altera Vastgoed NV: Nader onderzoek vleermuizen en huismus Eeuwenweg te Almere

Nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

23 november 2023

Kenmerk R043-1288555FLR-V01-hme

Verantwoording

Titel	Altera Vastgoed NV: Nader onderzoek vleermuizen en huismus Eeuwenweg te Almere Nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming - Soortbescherming
Opdrachtgever	Altera Vastgoed NV
Projectleider	[REDACTED]
Auteur(s)	[REDACTED]
Tweede lezer	[REDACTED]
Uitvoering meet- en inspectiewerk	[REDACTED]
Kenmerk	R043-1288555FLR-V01-hme
Aantal pagina's	16 (exclusief bijlagen)
Datum	23 november 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vr jgegeven.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel onderzoek	4
1.2	Leeswijzer	4
2	Plangebied en beoogde ontwikkeling	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Beoogde ontwikkeling	6
3	Relevante soorten en mogelijke effecten en verbodsbepalingen	6
3.1	Huismus	6
3.2	Vleermuizen	7
4	Onderzoeksmethode	8
4.1	Protocollen	8
4.2	Huismus	8
4.3	Vleermuizen	8
5	Resultaten	9
5.1	Huismus	9
5.1.1	Resultaten	9
5.1.2	Effecten en verbodsbepalingen	10
5.2	Vleermuizen	11
5.2.1	Resultaten	11
5.2.2	Effecten en verbodsbepalingen	11
6	Vervolgstappen	12
6.1	Mitigatie	12
6.1.1	Huismus	12
6.1.2	Vleermuizen	13
6.2	Ontheffing	13
6.3	Overige maatregelen	15
7	Conclusie	15
7.1	Aanleiding	15
7.2	Conclusie	15
8	Literatuur	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel onderzoek

Altera Vastgoed NV is van plan woningen te verduurzamen aan de Eeuwenweg te Almere. Deze plannen zijn reeds getoetst aan de Wet natuurbescherming in een natuurtoets (Ecoresult, 2023). De natuurtoets concludeert dat negatieve effecten op beschermde soorten niet met zekerheid zijn uitgesloten.

TAUW heeft daarom soortgericht onderzoek uitgevoerd om de functie van het plangebied voor huismus en vleermuis te bepalen. Deze rapportage doet verslag van het soortgericht onderzoek van huismus en vleermuis en geeft antwoord op de vraag of een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig is.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 volgt een overzicht van het plangebied en de beoogde ontwikkeling. In hoofdstuk 3 volgt een samenvatting van de conclusies uit de natuurtoets. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode uitgewerkt, waarna in hoofdstuk 5 de resultaten van het onderzoek zijn behandeld. Aan de hand van de resultaten is een effectbeoordeling uitgevoerd. In hoofdstuk 6 'vervolgstappen' is aangegeven of mitigerende maatregelen van toepassing zijn, of een ontheffing nodig is en onder welke voorwaarden een ontheffing redelijkerwijs verleend kan worden. Tot slot vat hoofdstuk 7 alles in een conclusie samen.

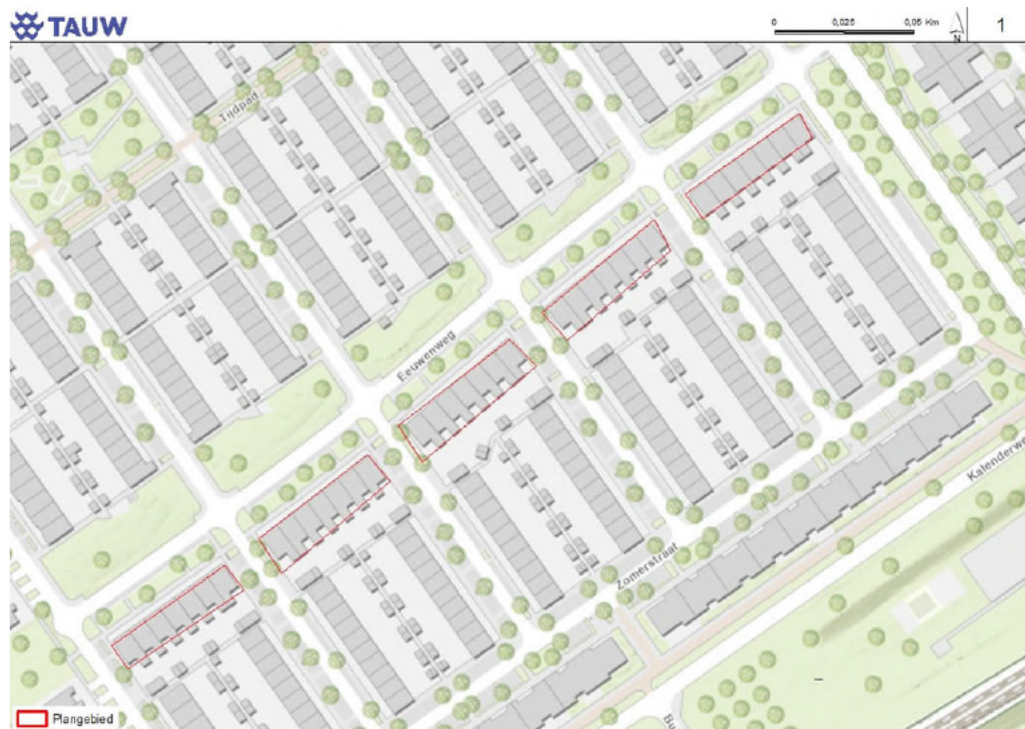
2 Plangebied en beoogde ontwikkeling

2.1 Plangebied

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het plangebied betreft vijf complexen rijtjeshuizen uit bouwjaar 1999. De woningen zijn gelegen aan de Eeuwenweg en betreffen huisnummers 69 tot en met 137 (uitsluitend de oneven nummers). Elke woning bevat twee etages en de buitenmuren zijn opgebouwd met gele bakstenen. In alle buitenmuren zijn open stootvoegen aanwezig. De gevel van de tweede etage is voorzien van grindstenen betonplaten en bevatten geen kieren of openingen. De aanwezige kozijnen en lekdorpels sluiten goed aan en bevatten geen openingen of kieren.

Aanwezige dak overstekken zijn met houten panelen afgewerkt. Tussen de houten panelen zijn kieren aanwezig welke toegang kunnen geven tot open ruimtes onder het dak. Over de langzijdjes zijn dakgoten aanwezig welke verzonken zijn in de dak overstekken. De daken zijn voorzien van een zadeldak en afgewerkt met dakpannen met daarop enkele zonnepanelen. Onder de eerste rij dakpannen zijn openingen aanwezig welke toegang geven tot ruimtes onder het dak. Alle kantpannen van het dak sluiten nauw aan en zijn geen brede kieren of openingen aanwezig.

De voor- en achtertuin zijn beplant met tuinplanten en de aanwezige verharding bestaat uit klinker- en tegelbestrating. Waterlichamen ontbreken binnen het plangebied. De woningen worden aan de voorkant enigszins verlicht met straatverlichting en verder is sprake van plaatselijke gevelverlichting.

Figuur 2.1 Ligging plangebied (rood omlijnd) (Bron: Esri Nederland, Community Map Contributors)

2.2 Beoogde ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling betreft het verduurzamen van de woningen. De werkzaamheden omvatten:

- Vervangen beglazing
- Vervangen kozijnen
- Vervangen dak
- Isoleren binnenzijde dak
- Isoleren binnenzijde binnenmuur
- Isoleren spouwmuur
- Isoleren kruipruimte
- Vervangen buitendeur en eventueel kozijn
- Aanbrengen WTW inclusief een extra toevoerkanaal/doorvoer dak
- Plaatsen hybride warmtepomp

Vermoedelijk worden bouwsteigers met steigerdoek rondom de woningen geplaatst om de werkzaamheden aan de woningen uit te kunnen voeren. De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de toetsing in dit rapport:

- Kap van bomen en struiken is geen onderdeel van de werkzaamheden
- Werkzaamheden worden uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd

Altera Vastgoed NV is voornemens om de werkzaamheden in 2023 uit te voeren. Een gedetailleerde uitvoeringsplanning is nog niet bekend.

3 Relevante soorten en mogelijke effecten en verbodsbepalingen

3.1 Huismus

De ruimtes onder de eerste rij dakpannen van alle woningen zijn potentieel geschikt als nestplaats voor huismus. Deze ruimtes zijn voor huismus toegankelijk via de dakgoot. Zowel de woningen binnen als rondom het plangebied zijn geschikt als nestplaats voor huismus.

Alle voor- en achtertuinen maken mogelijk onderdeel uit van functioneel leefgebied van huismus. Tijdens het veldbezoek van de natuurtoets in april 2023 zijn meer dan 20 huismussen verspreid door het plangebied waargenomen. De individuen waren zingend aanwezig.

Door de uitvoering van de werkzaamheden kunnen nestplaatsen en het functionele leefgebied van huismus worden beschadigd of vernield, individuen worden verstoord of gedood en eieren worden vernield. Dit zijn overtredingen van verbodsbepalingen artikel 3.1 lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Een aanvullend soortgericht onderzoek dient uitgevoerd te worden om vast te stellen of de potentieel geschikte nestplaatsen binnen het plangebied in gebruik zijn genomen door huismus en functionele leefgebied van huismus aanwezig is binnen het plangebied.

3.2 Vleermuizen

Tabel 3.1 toont de mogelijk aanwezige soortfunctiecombinaties in het plangebied.

De woningen zijn potentieel geschikt als zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Onder andere de open stootvoegen, kieren tussen de houten panelen van de dakoverstekken en openingen onder de eerste rij dakpannen geven toegang tot potentiële rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouwmuur en open ruimtes onder het dak. Een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis wordt uitgesloten vanwege de beperkte omvang, geringe hoogte en laag temperatuur regulerend vermogen van de bebouwing. Alle aanwezige bomen in de voor- en achtertuinen zijn ongeschikt als rust- en verblijfplaats, vanwege het ontbreken van holten en scheuren.

Essentiële vliegroutes worden binnen het plangebied niet verwacht. De bomenrij grenzend aan de noordkant van het plangebied en parallel aan de Eeuwenweg is wel potentieel geschikt als vliegroute. De voor- en achtertuinen zijn potentieel geschikt als foerageergebied.

Door de uitvoering van de werkzaamheden kunnen rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden beschadigd of vernield en individuen worden verstoord of gedood. Dit zijn overtredingen van verbodsbepalingen artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Een aanvullend soortgericht onderzoek dient uitgevoerd te worden om vast te stellen of de potentieel geschikte rust- en verblijfplaatsen binnen het plangebied in gebruik zijn genomen door vleermuizen.

Tabel 3.1 Mogelijk aanwezige soortfunctiecombinaties in het plangebied

Type functie	Vleermuissoorten
Zomerverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis
Paarverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis
Kraamverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis
Winterverblijf in gebouw/bouwwerk	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis
Massawinterverblijf in gebouw	N.v.t.
Zomerverblijf in boom	N.v.t.
Paarverblijf in boom	N.v.t.
Kraamverblijf in boom	N.v.t.
Winterverblijf in boom	N.v.t.
Essentieel foerageergebied	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis
Essentiële vliegroute	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis

4 Onderzoeksmethode

4.1 Protocollen

Het veldwerk voor het ecologisch soortonderzoek is uitgevoerd volgens de meest recente versies van algemeen geaccepteerde onderzoeksprotocollen. Dit betreffen de kennisdocumenten van BIJ12 en de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. In de volgende paragrafen is per soort(groep) de methode van het onderzoek beschreven.

4.2 Huismus

De inventarisatie van huismussen richt zich op het waarnemen van een volwassen individu of paar in broedbiotoop, nesten, zang van een mannetje en op gedrag dat een territorium of nest indiceert. Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven onderzoeksinspanning als benoemd in het kennisdocument huismus (BIJ12, 2023). Hiervoor zijn 2 inventarisatiemomenten uitgevoerd in de periode 1 april tot en met 15 mei. Om nestplaatsen en functionele leefgebied in kaart te brengen heeft 1 ervaren ecoloog door het plangebied gelopen en gepost. Het onderzoek heeft overdag plaatsgevonden tussen 2 uur na zonsopkomst en 2 uur voor zonsondergang, bij de juiste weersomstandigheden (droog, weinig wind). Aanwezige nestplaatsen en andere functies van het functionele (onder andere voedselgebied en schuilmogelijkheden) zijn in kaart gebracht. De exacte data en weersomstandigheden zijn opgenomen in tabel 4.1.

Tabel 4.1 Data, focus/doel en weersomstandigheden per veldbezoek

Datum en tijd bezoek	Focus/doel	Weersomstandigheden
28-04-2023 08:30-10:30	Nestlocaties	Bewo kt, droog, 8 °C, 2 Bft
11-05-2023 10:50-12:50	Nestlocaties	Bewo kt, droog, 14 °C, 2 Bft

4.3 Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuizenprotocol 2021 van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2021). Dit is gedaan met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme en de frequentie kan worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt daarnaast gebruik gemaakt van opnameapparatuur en speciale software voor het analyseren van vleermuisgeluiden.

Om nestplaatsen en functionele leefgebied in kaart te brengen hebben 5 ervaren ecologen in het voorjaar en 4 ervaren ecologen in het najaar door het plangebied gelopen en gepost. Bij het rondlopen is gekeken naar vleermuisactiviteit en vleermuisgedrag.

In totaal zijn 5 veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei tot en met september. Meerdere veldbezoeken zijn nodig omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen met bijbehorende foerageergebieden en routes tussen deze plekken. Door de veldbezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. In tabel 4.2 zijn de

data en weersomstandigheden van de veldbezoeken weergegeven. Het veldwerk is sterk weersafhankelijk en is alleen bij gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en niet te veel wind.

Tabel 4.2 Data, focus/doel en weersomstandigheden per veldbezoek

Datum en tijd bezoek	Focus/doel	Weersomstandigheden
22-05-2023 21:35-00:33	Zomer- en kraamverbljplaatsen	Half bewolkt, droog, 16 °C, 3 Bft
13-06-2023 02:16-05:16	Zomer- en kraamverbljplaatsen	Onbewolkt, droog, 14 °C, 2 Bft
28-06-2023 22:05-00:35	Zomer- en kraamverbljplaatsen	Bewolkt, droog, 20 °C, 2 Bft
20-08-2023 20:54-00:00	Paar- en winterverblijfplaatsen	Onbewolkt, droog, 22 °C, 1 Bft
10-09-2023 20:07-23:07	Paar- en winterverblijfplaatsen	Onbewolkt, droog, 27 °C, 2 Bft

5 Resultaten

5.1 Huismus

5.1.1 Resultaten

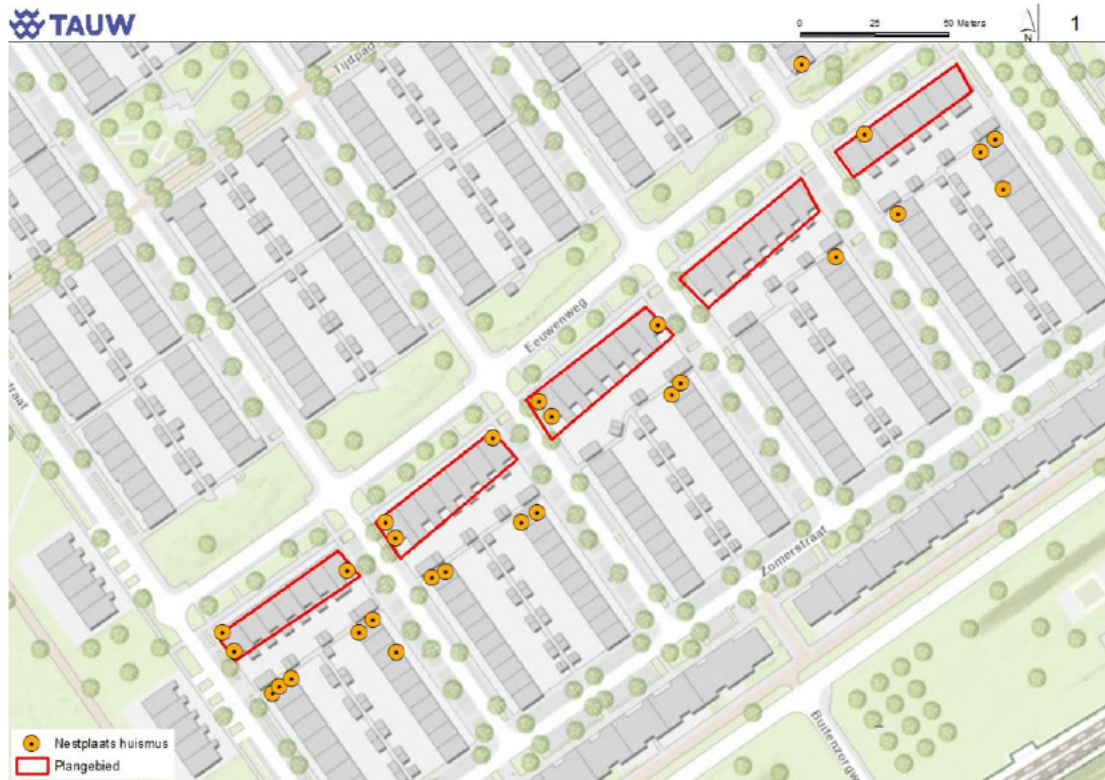
Tijdens het huismusonderzoek zijn 10 nestplaatsen van huismus aangetroffen binnen het plangebied in 7 woningen van de Eeuwenweg. De locaties van de nestplaatsen is weergegeven in figuur 5.1.

Op de volgende plaatsen zijn de nesten aangetroffen:

- **Nr. 79:** 1 nestplaats huismus op rolluikbak net onder de goot aan de noordwestkant aan de noordkant van de woning
- **Nr. 97:** 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot aan de zuidoostkant van de woning
- **Nr. 109:** 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de goot aan de noordwestkant van de woning en 1 nestplaats onder de eerste kantpan aan de zuidwestkant van de woning
- **Nr. 111:** 1 nestplaats boven de dakgoot aan de noordoosthoek van de woning
- **Nr. 123:** 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot in de noordwesthoek van de woning en 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot aan de zuidwesthoek van de woning
- **Nr. 125:** 1 nestplaats onder de eerste dakpan boven de goot in de zuidoosthoek van de woning. De ingang is aanwezig tussen de dakpan en daklijst
- **Nr. 137:** 1 nestplaats aan de noordwestkant van de woning en 1 nestplaats onder de eerste kantpan boven de dakgoot in de zuidwestkant van de woning. De ingang is tussen de dakpan en de daklijst.

De tuinen van deze woningen (nummer 79, 97, 109, 111, 123, 125 en 137) en de aangrenzende woningen (nummer 77, 81, 99, 107, 113, 121, 127, 135) maken onderdeel uit van het functionele leefgebied van huismus. Daarnaast zijn buiten het plangebied nestplaatsen van huismus aangetroffen in Junistraat 15 en 17, Julistraat 21, 22 en 24, Augustusstraat 19, Septemberstraat

17, Oktoberstraat 13, 17 en 18 en Novemberstraat 16. De locaties van de nestplaatsen zijn weergegeven in figuur 5.1.

Figuur 5.1 Aangetroffen nestplaatsen van huismus (oranje stippen) binnen en rondom het plangebied (rood omlind) (Bron: Esri Nederland, Community Map Contributors)

5.1.2 Effecten en verbodsbepalingen

Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden blijft de functionele leefomgeving in de voor- en achtertuinen behorend bij de 10 nestplaatsen en de aangrenzende woningen (nummer 77, 81, 99, 107, 113, 121, 127, 135) geschikt voor huismus. Na de uitvoering van de werkzaamheden blijft de functionele leefomgeving ook geschikt voor huismus, aangezien de aanwezige bomen en struiken behouden blijven.

Uit het onderzoek is gebleken dat 10 nestplaatsen van huismus in zeven te verduurzamen woningen aanwezig zijn. Door de geplande werkzaamheden aan de muren en daken worden de aanwezige nestplaatsen naar verwachting beschadigd of vernield, kunnen individuen worden verstoord en gedood en eieren worden vernield. Bovenstaande leidt tot een overtreding van verbodsbepalingen artikel 3.1 lid 1, lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming. Het nemen van maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is noodzakelijk.

Negatieve effecten op de nestplaatsen en de functionele leefomgeving buiten het plangebied zijn uitgesloten, omdat de nestplaatsen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden gelegen zijn.

Het nemen van maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is voor deze nestplaatsen niet noodzakelijk.

5.2 Vleermuizen

5.2.1 Resultaten

Gedurende het 1^e veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen en geen gedrag waargenomen dat duidt op aanwezigheid van een verblijfplaats.

Tijdens het 2^e veldbezoek is binnen het plangebied een gewone dwergvleermuis waargenomen welke de nok van nummer 69 aantikte. De nok is potentieel geschikt als verblijfplaats. Het individu vloog vervolgens niet de woning in.

Tijdens het 3^e veldbezoek is binnen het plangebied 1 gewone dwergvleermuis waargenomen welke op 2 plaatsen (nok en voorzijde woning) van nummer 81 aantikte. Aan de voorzijde zijn geen openingen aanwezig, de nok van de woning is wel potentieel geschikt als verblijfplaats. Het individu vloog niet de woning in. Daarnaast is buiten het plangebied nabij Novemberstraat 16 sociale roep van 1 gewone dwergvleermuis waargenomen.

Tijdens het 4^e veldbezoek is de verblijfplaats van 1 gewone dwergvleermuis bevestigd in woning nummer 81. 1 individu is uitvliegend waargenomen uit deze verblijfplaats.

Tijdens het 5^e veldbezoek is bij nummer 69 is 1 baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen wat opnieuw duidt op een verblijfplaats. Daarnaast zijn op de kop- en zijgevel van nummer 95 2 aantikkende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze tikte de woning aan op verschillende plaatsen. Het aantikken in de paarperiode duidt op de aanwezigheid van een paar- en winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in nummer 95.

Uit bovenstaande onderzoeksresultaten is geconcludeerd dat 1 zomerverblijfplaats van een enkel individu van gewone dwergvleermuis in Eeuwenweg 81, 1 zomer- en paarverblijfplaats van enkele individuen gewone dwergvleermuis in Eeuwenweg 69 en 1 paar- en winterverblijfplaats van enkele individuen gewone dwergvleermuis in Eeuwenweg 95. De locaties van de verblijfplaatsen zijn weergegeven in figuur 5.2.

Tijdens de veldbezoeken zijn geen essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied vastgesteld.

5.2.2 Effecten en verbodsbepalingen

Uit het onderzoek is gebleken dat 1 zomerverblijfplaats, 1 zomer- en paarverblijfplaats en 1 paar- en winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig zijn in nummer 69, 81 en 95. Door het plaatsen van zonnepanelen en aanbrengen van spouwmuurisolatie en dakisolatie worden de aanwezige nestplaatsen naar verwachting beschadigd of vernield en kunnen individuen worden gedood of verstoord. Dit is een overtreding van verbodsbepalingen artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 van de

Wet natuurbescherming. Het nemen van maatregelen en het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is noodzakelijk.

De aanwezige (niet essentiële) vliegroutes en (niet essentiële) foerageergebieden blijven behouden en worden niet aangetast door de uitvoering van de werkzaamheden. Het verstoren van overvliegende en foeragerende vleermuizen is hierdoor uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen, zoals het treffen van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Figuur 5.2 Aangetroffen zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis (blauwe stip), zomer- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis (blauw vierkant) en paar- en winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis (blauwe zeshoek) binnen het plangebied (rood omlijnd) (Bron: Esri Nederland, Community Map Contributors)

6 Vervolgstappen

6.1 Mitigatie

6.1.1 Huismus

Voor de mitigatie van 10 nestplaatsen van huismus is het noodzakelijk dat voorafgaand aan de werkzaamheden alternatieve nestplaatsen voor huismus gecreëerd worden. Deze alternatieve verblijfplaatsen kennen een gewenningsperiode van drie maanden voorafgaand aan de start van

de werkzaamheden. In de gewenningsperiode dienen zowel de huidige als de alternatieve verblijfplaatsen aanwezig en functioneel te zijn.

De werkzaamheden aan woningen 79, 97, 109, 111, 123, 125 en 137 en de aangrenzende woningen (nummer 77, 81, 99, 107, 113, 121, 127, 135) dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten de meest kwetsbare periode voor huismus, in de maanden oktober en november.

De te nemen maatregelen en bijbehorende randvoorwaarden dienen verder uitgewerkt te worden in een activiteitenplan dat als basis dient voor de ontheffingsaanvraag.

6.1.2 Vleermuizen

Voor de mitigatie van zomer- paar- en winterverblijfplaatsen is het noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden alternatieve verblijfplaatsen te creëren. Voor de zomerverblijfplaats dient rekening te worden gehouden met een gewenningsperiode van 3 maanden in de periode april tot en met oktober en voor de zomer- en paarverblijfplaats en paar- en winterverblijfplaats dient rekening te worden gehouden met een gewenningsperiode van 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen (15 augustus tot en met 15 oktober). Dit betekent dat de vervangende zomer- en paarverblijfplaatsen uiterlijk 15 februari aanwezig moeten zijn. Gedurende de gewenningsperiode dienen zowel de huidige verblijfplaatsen als de alternatieve verblijfplaatsen aanwezig en functioneel te zijn.

De te nemen maatregelen en bijbehorende randvoorwaarden dienen verder uitgewerkt te worden in een activiteitenplan dat als basis dient voor de ontheffingsaanvraag.

6.2 Ontheffing

Voor huismus en gewone dwergvleermuis dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden.

Een ontheffing kan alleen worden verkregen als:

- Het belang van het voornemen een overtreding rechtvaardigt
- De staat van instandhouding niet verslechterd
- Uit een alternatievenafweging blijkt dat er ten aanzien van bijvoorbeeld de locatie, planning, inrichting en ontwerp en werkwijze geen reële opties zijn die gunstiger uitpakken voor benadeelde soorten

Huisumus is beschermd via artikel 3.1. Een ontheffing kan redelijkerwijs worden verkregen als kan worden onderbouwd dat het voornemen minstens één van de volgende belangen dient:

- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Veiligheid van luchtverkeer
- Ter voorkomen van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
- Bescherming van flora- en fauna
- Onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor daarmee samenhangende teelt

- Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan

Gewone dwergvleermuis is beschermd via artikel 3.5. Een ontheffing kan redelijkerwijs worden verkregen als kan worden onderbouwd dat het voornemen minstens één van de volgende belangen dient:

- Volksgezondheid of de openbare veiligheid
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang
- Ter voorkomen van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren of andere vormen van eigendom
- Bescherming van flora- en fauna of voor de instandhouding van natuurlijke habitats
- Onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie
- Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt aantal - bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld - van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt aantal - bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld - van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben

Indien aan een van deze wettelijke belangen voldaan kan worden is een ontheffing redelijkerwijs verleenbaar.

Om een ontheffing aan te vragen moet een activiteitenplan opgesteld worden. In het activiteitenplan moet ingegaan worden op de volgende onderdelen:

- De beoogde ontwikkeling en de planning hiervan
- De aanwezige soorten, de beschermde ecologische functies en hoe die zijn onderzocht
- De te overtreden verbodsbepalingen
- De mitigerende en compenserende maatregelen
- Het wettelijk belang van de ontwikkeling
- De staat van instandhouding van de soort
- Een alternatievenafweging

Als het bevoegd gezag akkoord gaat met de alternatievenafweging, het wettelijk belang en de maatregelen die getroffen worden om negatieve effecten te verzachten of te voorkomen, verleent deze een ontheffing. In dat geval zijn er vaak in de verleende ontheffing voorwaarden beschreven. Meestal is één van die voorwaarden het opstellen van een werkprotocol waarin de mitigerende en compenserende maatregelen uitgewerkt worden en wordt de aanwezigheid van ecologische begeleiding vereist.

Bij formele ontheffingsaanvragen dient rekening gehouden te worden met een proceduretijd. De wettelijk vastgestelde proceduretermijn voor de behandeling van een ontheffingsaanvraag bedraagt dertien weken. Het bevoegd gezag kan deze termijn eenmalig met zeven weken verlengen tot een maximale proceduretermijn van twintig weken.

6.3 Overige maatregelen

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden. Als tijdens de controle blijkt dat een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone rond het nest bepaald te worden door een ter zake kundige ecoloog. In deze zone mag niet gewerkt worden totdat het nest weer verlaten is.

Fauna welke het plangebied niet zelfstandig kan verlaten dient op een veilige plek buiten het plangebied geplaatst te worden.

7 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn de conclusies en gevolgen voor de beoogde ontwikkeling samengevat.

7.1 Aanleiding

Altera Vastgoed NV is van plan woningen te verduurzamen aan de Eeuwenweg te Almere. TAUW heeft een natuurtoets uitgevoerd, gevolgd door een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van huismus en vleermuis.

7.2 Conclusie

Uit de onderzoeken is gebleken dat er 10 nestplaatsen van huismus aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarnaast maakt het plangebied onderdeel uit van de functionele leefomgeving van huismus. Maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor huismus noodzakelijk.

Eén zomerverblijfplaats, één zomer- en paarverblijfplaats en één paar- en winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen binnen het plangebied. Maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor gewone dwergvleermuis noodzakelijk.

Een activiteitenplan dient opgesteld te worden voor huismus en gewone dwergvleermuis waarin de te nemen mitigerende en/of compenserende maatregelen, alternatievenafweging en de toelichting op het wettelijk belang zijn uitgewerkt. Met het activiteitenplan dient een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden.

De resultaten van het soortgericht onderzoek in het plangebied zijn samengevat in tabel 7.1.

Tabel 7.1 Samenvatting resultaten soortgericht onderzoek

Soort	Aanwezig in het plangebied?	Ontheffing nodig?
Huisumus	Ja, 10 nestplaatsen van huismus	Ja, een activiteitenplan en een ontheffing zijn noodzakelijk

Soort	Aanwezig in het plangebied?	Ontheffing nodig?
Vleermuizen	Ja, 1 zomerverblijfplaats, 1 zomer- en paarverblijfplaats en 1 paar- en winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis	Ja, een activiteitenplan en een ontheffing zijn noodzakelijk

	Isoleren spouw	Isoleren daken	Isoleren vloer	Isoleren kruipruimte	Glas vervangen	Glas en kozijnen vervangen	Plaatsen zonnepanelen
Bezwaar							

Geen bezwaar
Bezwaar

8 Literatuur

BIJ12, 2023. Kennisdocument Huismus. Versie 2.1, februari 2023

BIJ12, 2027. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, juli 2017

Vries, M. de, 2023. Quickscan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Flevoland. Plangebied: Eeuwenweg 69-137, Almere. Kenmerk: ER20230201v01. Ecoresult B.V., Alblasterdam